

BIBELSK TRO

Fritt, uavhengig tidsskrift på evangelisk-luthersk grunn

2/2024

33. årgang

I dette nummeret:

- Jesu Kristi oppstandelse under angrep
- Striden på – og om Kristi kors
- Hva sier Bibelen om aliyah?

PÅ **BIBELENS** Stiftelse GRUNN

utgir tidsskriftet Bibelsk Tro

Formål og grunnlag:

Stiftelsens formål er å framme bibeltro kristendomsforståelse etter Guds Ord på den evangelisk-lutherske bekjennelsesgrunn. Stiftelsen skal på det grunnlag som er nevnt nedenfor ved litterær virksomhet og på andre tjenlige måter hjelpe til å utbre bibelsk forkynnelse og lære, slik at evangeliet kan nå ut til menneskene og nådegavene få sin naturlige funksjon. Likedan vil en vurdere religiøse og åndelige strømninger, bevegelser, tidsaktuelle tanker, ideologier og tiltak i lys av Skriften.

Grunnlaget for stiftelsens virksomhet er den Hellige Skrift, forstått og brukt i lys av Bibelens eget Kristus-vitnesbyrd og Jesu og apostlenes skriftsyn, dvs. Skriftens vitnesbyrd om seg selv. Bibelen er Guds Hellige Ord, gitt ved den Hellige Ånds inspirasjon, troverdig og urokkelig, helt igjennom Guds Ord gitt i menneskelig språk.

Bibelens ord – slik det opprinnelig ble gitt – er uten feil og selvmotsigelser i alle sine uttalelser når det forstås i samsvar med dens egne forutsetninger. Skriftens ord må tolkes ved Skriften selv. Bibelen er Guds åpenbaringsord, gitt oss som veiledning til frelse og evig liv. Den er den eneste, sanne og fullt ut tilstrekkelige, klare og absolutte autoritet og norm i alle spørsmål som angår kristen tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske lære som er nedfelt i Den norske kirkes bekjennelses-skrifter er i samsvar med Skriften og følgelig bekjennelsesgrunnlag for stiftelsens virksomhet. Sentralt i denne lære står overbevisningen om “Skriften alene”, “rettferdigjørelsen ved tro på Kristus alene” og den evangeliske kirkeforståelse som legger vekt på det alminnelige prestedømme og nådegavehusholdningen.

Styret:

Pensjonert lektor/cand. theol. Olav Hermod Kydland (formann), baker Erik Nordbø (nest-formann), tømrer Jostein Vedøy, eiendomsmegler Edvard Jekteberg og pensjonert prosjektleder Livar Wetteland

Varamenn: Pensjonert adjunkt Gunnar Holth, IT-rådgiver Jostein Berre, Mangor Goa, avd. leder Olav Stokka,

Rådet:

Lektor/cand.theol. Eivind Gjerde, Sivilingeniør John Peder Samdal, pensjonert stålverksarbeider Kjell Magnor Kvalvåg, økonomileder Finn-Widar Knutzen, lektor/sivilingeniør Kåre Nordpoll

Faste medarbeidere i Bibelsk Tro:

Forkynner Kjell Dahlene, pensjonert adjunkt Gunnar Holth, økonomileder Finn-Widar Knutzen, juridisk rådgiver Jan Endre Aasmundtveit, ekspeditør Immanuel Fuglsang (Danmark), pastor Henric Staxäng (Sverige), tømrer Eivind Ydstebø,

Angående Bibelsk Tro!

Det er anledning til å få Bibelsk Tro tilsendt som PDF i e-post.

Skriv til:
btpost@bibelsk-tro.no
og oppgi navnet og adressen din.

BIBELSK

TRO

Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk
grunn

Redaksjon:
Eivind Gjerde
Olav Hermod Kydland

Redaksjons- og
ekspedisjonsadresse:
Postboks 67, 4349 Bryne
olav.kydland@lyse.net

Internett:
www.bibelsk-tro.no
btpost@bibelsk-tro.no

Abonnement og gaver:
Persokrossen 3
4046 Hafrsfjord
Bankgiro: 3290.07.77786
Vipps: 538699
Dansk bankgiro: 7620 7543588
Kasserer: Edvard Jekteberg
Mobil: 959 21 195
Utkommer 6 ganger i året.

Årsabonnement:
Norge og Norden kr. 180,-
Til andre land kr. 210,-
Skoleungdom kr. 160,-

Bibelsk Tros kassettjeneste
Mobil: 905 49 821

Redaksjonen er ansvarlig for alt
som kommer fram i lederskapet.
Konkrete synspunkter forøvrig
står de respektive forfattere
ansvarlig for.

Red. deler nødvendigvis ikke alle
disse, men er ansvarlig for at
ikke noe bryter med stiftelsens
formål og grunnlag. Unntak fra
dette kan være ytringer i klipp-
og leserbrevspalten.

Ettertrykk kan skje ved
kildeangivelse.

Layout: Jarle Goa

Trykk: Jærpunkt
Tlf: 952 99 844

Forsidebilde:
Gerd Altmann

Jesu Kristi oppstandelse under angrep	4
Av Eivind Gjerde	
De to røverne	6
Av Øivind Andersen	
Å jeg lengter hjem til himlens lyse saler	7
Av Ukjent forfatter	
Et blikk er nok!	8
Av Gunnar Holth	
Striden på – og om Kristi kors	9
Av Stein Solberg	
Gleden som ventet	13
Av Kjell Dahlene	
Via Dolorosa	16
Av Fredrik Wisloff	
Jesus ble såret og knust	17
Av Olav Hermod Kydland	
Jesus er oppstandelsen og livet	19
Av Hans Erik Nissen	
Hvordan Frelseren gleder seg over mennesket	20
Av Henric Staxäng	
Hva sier Bibelen om aliyah?	21
Av Jon Olav Østerhus	
Tenk at jeg fikk full pakke!	27
Av Marit Gundersen	
Hefte: "Når han kommer"	29
Bibelsamling på Audnastrand	29

Redningsmannen er oppstanden,
er oppstanden i morgengry!
Helvede vredes, Himmelens gledes,
Himmelens gledes med lovsang ny.
Redningsmannen er oppstanden,
er oppstanden i morgengry!

(Nr. 673 vers 2 i Sangboken)

Red. vil ønske leserne en god påske! Neste nummer kommer i mai.

Jesu Kristi oppstandelse under angrep

AV EIVIND GUERDE

Alle kristne læresetninger er under angrep. Bak angrepene står Satan og hans lakeier i de frafalte kirkene og teologiske institusjonene. Det frelsende budskap om Kristi soningsverk og hans seirrike oppstandelse fra de døde, trekkes i tvil og tåkelegges med snusfornuftige argumenter. Den apostoliske trosbekjennelsen sier om Jesus Kristus: "... *for ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, for opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å domme levende og døde*". Er ikke vår trosbekjennelse bygget på konkrete historiske hendelser. Selvsagt er den det!

Jesu Kristi oppstandelse fra de døde er av totalt avgjørende betydning for den kristne troen.

De berømte oppstandelseskapittel 15 i 1 Korinterbrev sier med all tydelighet hvor fundamentalt budskapet om oppstandelsen er: "*Men når det blir forkjent om Kristus at han er reist opp fra de døde, hvordan kan da noen blant dere si at det ikke er noen oppstandelse fra de døde? Dersom det ikke er noen oppstandelse fra de døde, da er heller ikke Kristus reist opp. Men er Kristus ikke reist opp, da er vår forkynnelse ingenting, og den troen dere har, er intet. Da blir vi stående som falske vitner om Gud. For vi har vitnet mot Gud at han har reist Kristus opp, noe han altså ikke har gjort, dersom det er så at de døde ikke reises opp. For dersom de døde ikke reises opp, da er heller ikke Kristus reist opp. Men er ikke Kristus reist opp, da har dere en unyttig tro, og da er dere ennå i deres synder. Da er også de fortapt som er sovnet inn i Kristus. Har vi bare i dette livet satt vårt håp til Kristus, da er vi de ynkverdigste av alle mennesker*"¹ Kor 15,12-19.

Hva ble igjen av den kristne troen uten oppstandelsen?

Svaret er: Absolutt ingenting.

Uten oppstandelsen er det ikke noe håp for oss! Forkynnelsen av Guds Ord er ingenting! Troen på Jesus Kristus er ingenting! Vi som forkynner Jesus Kristus, er falske vitner om ham. Troen er unyttig. Vi er enda i våre synder. Ingen synder er tilgitt av Gud. Vi er fortapte. Guds evige dom venter oss! Vi er de mest ynkverdige av alle mennesker. Total fiasco. Totalt havari. Hvilket håp er det i en gud som er død? Ingenting. Han kunne ikke redde seg selv en gang, og heller ingen andre. Men til alle som lyver, filosoferer og fantaserer om at det ikke har skjedd en konkret fysisk oppstandelse fra de døde: Jesus Kristus er oppstått fra de døde!

Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse følgende syv historiske og frelsende kjensgjerninger:

1. Jesus viste ved sin oppstandelse at han var Messias. Jesus oppfylte profetien fra Det gamle testamentet om en oppstandelse fra de døde. Salme 16,10: "For du vil ikke overgi min sjel til dødsriket. Du skal ikke la din hellige se tilintetgjørelse."

2. Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse at han var Guds Sønn. Romerbrevet 1,4: ".. og som etter helligets Ånd er godtgjort å være Guds veldige Sønn ved oppstandelsen fra de døde, Jesus Kristus, vår Herre."

3. Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse at Han var den Han sa seg å være, nemlig syndfri! Peter sa i sin tale på Pinsedag: "Ham oppreiste Gud, idet han løste dødens veer. For det var umulig for døden å holde ham fast." Apg 2,24 Da Jesus Kristus kom ned i dødsriket, lød ropet til ham: Du kan ikke bli her! Du har rett til liv! Du må stå opp. Dette

er stedet for døde syndere. Dette er ikke stedet for Guds enbårne syndfrie Sønn!

4. Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse at Hans Far i himmelen hadde mottatt og fullt ut godtatt Jesu Kristi offer på langfredag. *“Og da han var fullendt, ble han opphav til evig frelse for alle dem som er lydige mot ham.“* Heb 5,9 *“Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen en gang for alle, og fant en evig forløsning.“* Hebr 9,12.

5. Jesus Kristus liv etter oppstandelsen viser oss hvordan vi skal bli etter oppstandelsen. Maria Magdalena kjente ikke Jesus Kristus igjen ved graven før han kalte henne ved navn. Etter oppstandelsen gikk Jesus Kristus gjennom stengte dører. Tid og rom kunne ikke begrense ham. *“Og som den himmelske er, slik skal også de himmelske være. Og liksom vi har båret bilde av den jordiske, så skal vi også bære bildet av den himmelske“.* 1 Kor 15,46-49

6. Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse at Gud anerkjente det skapte, det fysiske og

materielle! Synden sitter ikke i materien eller stoffet. Det som Gud har skapt er ikke ondt i seg selv.

7. Jesus Kristus beviste ved sin oppstandelse at vi som tror på Ham skal på samme måte stå opp fra de døde.

“Men nå er Kristus oppstått fra de døde og blitt førstegrøden av dem som er sovnet inn. For ettersom døden kom ved et menneske, så er også de dødes oppstandelse kommet ved et menneske. For likesom alle dør i Adam, slik skal også alle blir gjort levende i Kristus“. 1 Kor 15,20-22

Oppstandelsen satte ett evig punktum. Frelsesverket var på alle måter fullført, fullbrakt og komplett. I 2000 år har budskapet om den oppstandne Frelser og Herre blitt forkrynt. Ingen har dypest sett klart å stoppe budskapet. Det lyder enda med styrke og kraft i alle verdens hjørner. Enda lar mennesker seg frølse ved korsets- og oppstandelsens ord.

På langfredag avvæpnet Jesus Kristus makten og myndighetene og stilte dem frem i deres nederlag. Satan var slått. Påskemorgen viste Jesus Kristus seg som dødens overvinner og at hans fullkomne offer var godtatt av den evige Gud og Far. Oppstandelsen var den korsfestedes triumf.

Budskapet om den konkrete legemlige oppstandelsen til vår Herre Jesus Kristus vil aldri la seg stoppe tross all Satans motstand, løgn og bedrag.

Se Herren lever!
Salig morgenstund!
Mørkets makter bever.
Trygg er troens grunn.
Jubelropet runger:
Frelseren er her!
Pris ham, alle tunger;
Kristus Herre er!

(Edmond Louis Budry 1885, Arne Fjelberg 1947)

De to røverne

AV ØIVIND ANDERSEN.

"Men den andre svarte og irettesatte ham og sa: Frykter du ikke engang for Gud, du som dog er under samme dom? Og vi med rette; for vi får igjen hva våre gjerninger har forskyldt; men denne har ikke gjort noe galt. Og han sa: Jesus! kom meg i hu når du kommer i ditt rike! Og han sa til ham: Sannelig sier jeg deg: Idag skal du være med meg i paradis" Luk 23, 40–43.

Det står tre kors på Golgata. Han i midten dør for synden. Røveren på den ene siden dør i synden. Røveren på den andre siden dør fra synden.

Dette er ingen tilfeldighet, men en guddommelig anskuelsesundervisning om det som skjer på Golgata.

Han som henger i midten – Jesus Kristus – fullbyrder frelse for hele menneskeheten ved å sone alles synd.

Men ikke alle mennesker blir frelst. Menneskeheten deler seg i to flokker overfor Jesus. Den ene flokken likner røveren som dør i synden og går fortapt. Den andre likner røveren som dør fra synden og blir frelst.

Hva er forskjellen på dem?

I sitt liv og sine gjerninger er de like disse to røverne. Begge har forspilt sitt liv. Og allikevel er det en himmel vid forskjell på dem. Og denne forskjell resulterer i at den ene går fortapt, mens den andre blir frelst.

Den ene røveren spotter Jesus. Hans forhold til Jesus er bestemt av de religiøse autoriteter: ypperstestrestene, de eldste og fariseerne. Og han slår lag med den store folkemengden som ser på Jesus som en religiøs svermer – en som vel har gjort meget godt, men som ikke er helt tilregnelig. I hvert fall har han ingen forståelse av hvem Jesus er, og hva han gjør der han henger på korset. Derfor – ikke fordi han har forspilt sitt liv – går han fortapt.

Med den andre røveren er det stikk motsatt. Han irettesetter den første fordi han spotter Jesus. Han tar avstand fra det syn på Jesus som autoritetene og folket har. Isteden gir han uttrykk for en tro på Jesus, og avlegger et vitnesbyrd om ham som bare må forundre oss. Derfor blir han frelst.

Hvem av disse to likner vi?

Enten tror vi på Jesus og blir frelst! Eller så avviser vi ham og går fortapt! Noen tredje mulighet gis ikke.

(Fra andaktsboken "Ved Kilden". Lunde forlag. 18. mars)

Danmark:

Kjøp boken "Under nådens himmellys" av Olav Hermod Kydland!

Kontakt: Immanuel Fuglsang,
Herning, enten på Mobil 5088 0624
eller mail: im.fuglsang@gmail.com

110 danske kroner + porto.

Der vil blive afgivet en samlet bestilling til Norge for danske læsere. Og kontakt vil derefter tilgå de pågældende bogkøbere med oplysninger om levering samt betalingsmåde til en dansk opsamlingskonto.

Norge:

Se side 31.

Å, jeg lengter hjem til himlens lyse saler

Ukjent forfatter

Å, jeg lengter hjem til himlens lyse saler,
Der jeg skue skal min Frelsermann så kjær.
Å, jeg lengter bort fra syndens trange daler,
Bort fra alt som sårer og meg tynger her.

Kor: Det er frelse kun i Jesu navn alene.
Vegen hjem til Gud går jo om Golgata.
Kom i dag og la deg helt med Gud forene,
Du med fryd oppleve skal din frelses dag!

Midnattsklokker ringer over hele verden,
Jesus Kristus komme skal nå snart igjen.
Om en brudesjel du ble på jordlivsferden,
Skal han føre deg til himlens skjønne hjem.

Å, det blir en herlig dag når vi skal møte,
Han som all vår synd og våre smerter bar,
Han som for oss alle led og for oss døde.
Ja, for hele verden livet sitt han gav.

Kjære venn som bærer på din syndebyrde,
Kom i dag og legg deg ned ved korsets fot.
Der du skal få motta Jesus som din hyrde,
Du skal frelse få i Jesu dyre blod!

Et blikk er nok!

AV GUNNAR HOLTH

Sangen som siteres nedenfor er skrevet av den engelske forfatterinnen Amelia Matilda Hull (1825-1882).

Det fortelles at hun var et Kristusgrepet menneske og en helhjertet arbeider i Guds rike. Hun har gitt ut en rekke diktsamlinger. Denne sangen er skrevet under vekkelsestider i 1860.

Melodien er skrevet av presten og musikkforskeren Edward G. Taylor.

Originaltittel: Det er liv i et blikk på Guds blødende Lam.

I andaktsboka "Veien, Sannheten og Livet" skriver George Johnsen: "Sangen av A.M. Hull er en kjær vekkelsessang. Med inn trengende ord prøver den å innprente: Det er frelse og evig liv ved i tro å se på det Golgata kors".

Så henvises det til kobber-slangen i ørkenen (4 Mos 21,8-9 og Joh 3,14). Legedom i synet på kobberslangen!

Videre skriver Johnsen: "Synd er farlig som dødelig slangegift! Men Frelsen er enkel! Et blikk er nok!"

Og han fortsetter: "Men, pastor, dette er altfor lett! Det må da noe mer til?" "Jeg hadde – så enkelt og forståelig jeg kunne – prøvd å forklare dette sokende menneske, som så gjerne ville finne fram til troen, hva vi hadde å gjøre:

At den frelsende tro egentlig besto i å ta imot Jesus, uten at det ble krevet noen prestasjoner eller særlige kvalifikasjoner fra vår side. Å regne med at det var nok for Gud det Jesus hadde gjort i vårt sted.

Men – dette var altså altfor lett!

Jeg måtte svare med å sende et spørsmål tilbake: "Tror De det var lett for Jesus?"

Det ble stille en stund. Dette var en ny tanke. En anelse om den kostbare nåde begynte å stige fram –". Så langt Johnsen.

Jeg oppbygges. Et hjelpestøt troens blikk mot den korsfestede Jesus Kristus.

Et dyrebart syn på det blødende Lam.

Syndersynet mot syndesoneren!

Men når mitt blikk blir svakt og svikter? Da føres jeg videre – til noe enda større: "Kun et blikk til din fattige sjel ifra ham! Dette blikk som slo ned i din nød og din skam.

Å, så du det blikk ifra ham!" (Hans Andreas Urseth)

Jeg føres igjen videre – til det største. Helt hjem: Tenk når engang med utildekket øye JEG HAM SKAL SE som her jeg trodde på! (W.A. Wexels)

* * *

Tilbake til sangen av A.M. Hull:

Det er liv i å se på det Golgata kors,
ja, just nu er det liv og for deg.

Å synder, så kom da til ham og bli frelst,
se på ham som tok straffen på seg!

Kor: Se, se, se og lev!

Det er liv i å se på det Golgata kors,
ja, just nu er det liv og for deg.

Hvorfor henger han der på forbannelsens tre?
Jo, fordi dine synder er der.

Hvorfor roper han så, av sin Fader forlatt?
Kun for deg, for din sjel det jo er.

Det er ikke din bønn, det er ikke din gråt,
det er blodet som frelser deg nu.

For all verden det rant, og det taler for deg:
Det er fred mellom deg og din Gud.

Å, så twil ikke på at velkommen du er,
siden "Fullbrakt" fra Golgata lød!

Da står intet tilbake å gjøre for deg,
alt er fullført ved Frelserens død.

Å, så kom da og se på det Golgata kors,
lov og pris Guds velsignede Lam!

Når han selv er ditt liv, da du aldri skal dø,
men i evighet leve ved ham!

Striden på – og om Kristi kors

AV STEIN SOLBERG

Innledning

“Jeg ville ikke vite noe annet blant dere uten Jesus Kristus, og Ham korsfestet,” skriver apostelen i 1 Kor 2, midt inn i alle åndsretninger som strømmet mot korinterne i gamle Grekenland. Korset har ikke all verdens plass i kristenfolket nå heller. Og i Den norske kirke (Dnk), som til dels er en frafallen kirke - et frafall fra Brudgommen, den store Andre (Hetero) - står det enda verre til med sin underkjennelse av Guds vrede og den stedfortredende straffelidelse, (den objektive forsoningen). Her er Gud en-dimensjonal, “kjærlig”, “human” og “forsonlig”. Kirken har visstnok fostret noen tydelige korsforkynnere også i nyere tid, slike som prost Olaf Thormodsæter (1896-1950) fra Flekkefjord og biskop Erling Utne (1920-2006) i Agder. Den siste har gitt oss en dyp innsikt i vreden, korset og forsoningen.

I denne betraktingen skal jeg koncentrere meg om det sentrale ved Kristi kors. Jeg skulle gjerne skrevet om våre kors også, som er “fliser av Jesu kors”: nemlig prøvelser, lidelser, motstand fra mennesker, ting som Gud bruker for å forene oss dypere med Kristus og det store frelseskorset. Våre kors er viktige, men ingen frelsesgrunn.

Hva tenker du på når du hører ordet “kors”? Dom, jødene som drepte Jesus, straff, skyld, skam, torturredskap? Liksom lille Jack som erfarte “korset” da han ble slått av en katolsk nonne, fordi han lekte med protestantiske barn. Han så korset dingle rundt nakken hennes mens hun slo. For andre er korset bare et symbol, et mer eller mindreiktig smykke. For etter andre er korset det eneste middel til soning, forsoning og frihet fra skyld og dom.

Korset er ikke solskinn og lykke, grønt gress og blomster, med Jesu hode hengende framt på skakke, midt i fredfulle Golgataomgivelser, slik enkelte bilder kan fremstille det. Golgata

er ingen idyll, men et forferdelig sted! Alt er samlet her, alt det Gud hater: massemord, voldtekter, perversiteter, røverier, tyverier, homoseksualitet, pedofili, baktalelse, tyverier, hat ... Alt dette gjorde Kristus seg ett med. Gjort til synd. Og til den verste av alle syndere! Som om Han selv hadde begått all verdens synd!

Dette er fremmed i kristenheten, særlig i Dnk, ja, i frikirker og deler av bedehuskynnelsen også. Hvor ofte hører vi at Kristus ble straffet for våre og alles synder, ble en forbannelse og slått! Mat 26,31: “*Jeg vil slå hyrden*”, forkynner Skriften. Helvete slapp løs på Ham. Det som foregikk på korset, var ikke noe spill, en spøk fra Guds side, men blodig alvor!

Hvorfor? Gud må straffe for å kunne tilgi. Han ser ikke gjennom fingrene med vår synd. Han er vred på Golgata. Og slipper løs sin hellige reaksjon mot oss alle – i én person. Dette er ukjent tale. Hvorfor? Bildet av Gud er fordred for tiden. Derfor frykter ikke folk Gud – heller ikke kristenfolk. Tror du at Gud er vår nød? Vårt aller største problem?

Langfredag er dommedag

Den evige dommedagsvrede slippes løs. Se Amos 5,20: “*Herrens dag er mørke*”. Kristus sanket sammen våre synder. Faderen er ikke nådig lenger. Oppgjørets time er kommet for Ham, vår representant. Kristus roper: “*Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?*” Nå er Gud fjern. Kristus roper fra fortapelsen.

Bestill Bibelsk Tro

for 2024 og få

nr 5 og 6 for 2023

Gud er stum overfor Jesu rop! Herren hører ikke på Ham. Han er dømt til død og pine.

Husk: Kristus, den uskyldige lider som skyldig. Han står for Gud som en synder, ja, kledd med alle syndere, og gjør bot. Tar på seg straffen og angrer det vi har gjort. Synden er nå blitt Hans egen. Den Hellige og rene er kledd med alle verdens heslige syndre på korset. Han erkjenner innfor Faderen: "Jeg har begått alle syndre som alle mennesker har begått". Her hengir Han seg med et villig sinn som om Han fortjener straffen. Og alt sammen for meg, for meg! Han kunne ikke unngå dommen over seg hvis jeg skulle reddes, men smake helvete og sluke synden, vreden og dommen!

Kristus er Gud, den sanne Gud. Og som Gud møter Han Gud. Så er da forsoningen et oppgjør i Gud. I Treenigheten. For første gang var det krise i Treenigheten. Gud kjempet mot Gud! Ordene fra Mika 7,9 har blitt Hans: "Herrens vrede må jeg bære fordi jeg har syndet mot ham, inntil han fører min sak og skaffer meg rett!"

Hva utrettet Kristus, Guds lam, der Han hang, dømt og forlatt? Han utslettet, bare fordi jeg har syndet mot ham, inntil han fører min sak og skaffer meg rett. Han gir Gud rett til å straffe Ham, men forlater ikke Gud selv om Han blir knust! I stedet overgir Han seg til Gud Fader på korset. overvant og begravde vreden. Og brukte sitt blod og sin død til det. Et mektig blod, forenet med Gud. "Sitt eget blod", Apg 20,28. Ufattelig at Han dør under sin egen dom over oss. Som Ut nem sier: "Gud lider, Gud forbannes, Gud bærer vreden. Gud ble gjort til synd, for at du skal bli gjort til rettferdighet! Nå roper Han til deg: Du har syndet, jeg tar på meg straffen. Tenk, den store Gud er på korset. Skulle ikke Han makte å befri deg fra dom og død!".

Forsoning

Forsoning forutsetter et konfliktforhold mellom to parter. Eventuelt at relasjonen er ødelagt, ja, at det råder et fiendskap. Har vi behov for forsoning med Gud? Er vi i konflikt med

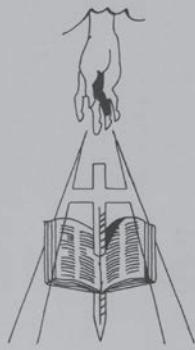
Ham? I høyeste grad! Konflikten er tosidig:

1. Vår synd, som er avgudsdyrkelse, opprør og fiendskap mot Gud, har satt mennesket i en livsfarlig situasjon, som danner en mur mot Ham.
2. Det andre som gjør oss ekstremt utsatte, er Guds vrede mot vår synd. Synden er en nedbrytende kraft som Herren reagerer voldsomt på. Synden ødelegger Guds skaperverk og angriper Gud selv. Derfor er Han ikke bare vred på synden. Han reagerer voldsomt og er vred også på synderen (Salme 5,6; 11,6). Dette er tabu i store deler av norsk forkynnelse, særlig kirke-forkynnelsen. Det er følgelig en dobbel-

DAG RISDAL

LEVENDE FORKYNNELSE eller TOMME ORD?

Profetbudskapet i Bibelen
– og i forkynnelsen

NICO FORLAG

Bok:

"Levende forkynnelse
eller tomme ord?"

av Dag Risdal

Boka koster kr 50 + porto.

Se bestillingsinfo på s. 31.

barriere mellom Gud og oss. Slik tale gjør Gud primitiv, sies det. Man ser ikke at Guds dom og vrede faktisk er en trøst for mange.

Hva med en norsk kjærighetsforkynnelse i møte med en kvinne i Kongo, som sitter ved sin nedbrente hytte, mannen drept, datteren voldtatt og sønnen bortført som barnesoldat. Dagens nåde- og kjærighetsforkynnelse duger ikke for kvinnen. Hun må høre at Gud er på hennes side. Overgriperne skal møte sin dommer, her eller i hisset. Han skal straffe ugjerningsmennene, like sikkert som Han er sann Gud! Kvinnen må ikke bare høre at hun må tilgi. I sin tid kan dette kanskje skje. Men først må rettferdigheten skje fyldes. Gud skal dømme og har faktisk dømt disse mordere på korset. - Golgatahendelsen en hevnens dag og det kommer en lignende dag der framme, hvis de ikke vender om.

Det er en voldsom konflikt mellom Gud og mennesket. Dette burde være begripelig. Mennesket kan ikke gjøre noe for å løse konflikten. Hverken synden eller vreden er forbigående. Hvem andre enn Gud kan forandre vår situasjon i forhold til Gud? Når to parter lever i strid med hverandre, er det vel vanlig å tenke at den part som har opptrådd skammelig og forkastelig, tar initiativ og ber om tilgivelse? I forhold til Herren vår Gud er det på sin plass at mennesket forsøkte å forsone seg med Gud. Det ubegripelige er at Herren tar det første og avgjørende skritt til forsoning uten at vi ber Ham om det. Han ble menneske og setter seg i vårt sted, blir gjort til synd og tar på seg vår skyld. Dette bryter med alt i alle religioner! Den kjære magister Christian Scriver (1629-1693)

sier det slik i sin "Sjeleskatt": "Tenk hvor stor den barmhertige Guds godhet er. Han har i høyeste grad blitt krenket og bedrøvet av oss. Ikke desto mindre tar Han det første skritt til forsoning. Og ikke bare tilbyr Han oss denne, men ber oss om at vi for all del må ta imot den. "Å, min Gud! Hvor ubegripelig er ikke din godhet! Vi har fornærmet deg, og du ber oss om at vi endelig må la oss forsonet. Du byr oss først hånden og er ikke betenk over å komme oss i forkjøpet, bare du kan vinne vår sjel og mette din kjærighet". Dette er i overensstemmelse med det Herren sier: "Jeg er Gud og ikke et menneske". "- Gud viser sin kjærlighet mot oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere (Rom 5,5).

Forsoningen er ingen prosess. Forsoningen har skjedd! På et bestemt sted, i en bestemt person – på korset, i Kristus. "For det var Gud som i Kristus forsonet verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger" (2 Kor 5,19). På korset nådde konflikten mellom Gud og oss, mellom synden, vreden og kjærligheten, et høydepunkt. I kjærlighet bærer Kristus synden i møte med vreden. Dommens hånd er utrakt. Han blir knust for våre overtrødelser, Jes 53. Under over under! På Golgata kors ble vi både dømt og reddet samtidig, ved vår stedfortreder, Jesus Kristus. "Hvordan kan jeg oppgi deg?" (Hos 11). Bare ved selv å bli oppgitt på korset, ble vi vunnet.

For deg som tror, er det ikke noe mer som skal eller kan dømmes. Du er allerede fullstendig reddet. Hører du det, kjære leser Du er husket i Jesu person! Herren vår Gud så deg i Kristus på korset. Der er du tegnet i Hans

Bibelsk Tros kassettjeneste

Det ligger nå 3000 taler av blant andre Øivind Andersen, Carl Fr. Wisløff med mange flere av de gamle gode forkynnerne for gratis nedlasting.

Også alle møtene på Skjæveland Misjonshus blir tatt opp og ligger der. De ligger under "Nye taler" og "Talearkiv."

hender. En galge er reist på Golgata for oss alle i én, der alt er dømt. Klag 4,11 er oppfylt. Et fristed er gitt oss. I Kristus! Han ble gjort til synd, for at vi skal bli gjort til rettferdighet (som det står i den greske teksten). Han ble gjort til den største av alle syndere, for at vi skal bli de første og herligste blant mennesker i Hans øyne - Hans rettferdige barn. Under over under! Han ble som meg, for at jeg skulle bli som Han! Nå! Den Hellige ble uren og vanhellig for at jeg skulle bli fullstendig ren og hellig - i Guds øyne. Fullkommen! Hebr10,1; v14. Hør! Hvis du ikke tror så høyt om deg selv, hvordan kan du da tro på Kristi blod? Skulle ikke dette blod være i stand til å rense deg fra all urettferdighet? Kan Gud nå straffe synden på deg som tror, når Han straffet den på Sønnen? For å sitere biskop Utne igjen: "Hele den evige og fremtidige dommedagsvrede som ville ha rammet oss i all evighet, rammet Kristus". Dobbeltmuren mellom Gud og oss er sprengt, forhenget revnet. Adgangen til Guds Faderhjerte står åpent!

Det jeg her har berørt kalles den objektive forsoningslære, som er sentrum i Skriftens lære, og korset og forsoningen. Gud er objekt for Guds gjerning på korset. Samtidig som det er Han som tar initiativ til forsoningen. Den subjektive forsoningslære går ut på at Gud overvinner vår fiendtlighet mot Ham på korset. Et tredje forsoningslære er den klassiske forståelse av forsoningen, som består i at Gud kjemper og bekjemper ondskapens krefter på korset. De to siste er ikke gale, men står de alene blir forsoningen snever og skeiv, slik tendensen er i den liberale teologi, herlighesteologien og i deler av den frikirkelige korsforkynnelsen.

Kristus redder oss som Gud og mann

Vi må tenke annerledes enn visse teologer har gjort opp gjennom kirkehistorien: nemlig at lidelsen og døden bare hører Jesu menneskelighet til. Kristus kan ikke deles i to, som om Hans guddom på et tidspunkt skulle være adskilt fra mennesket Jesus. Er det ikke

meningsløst å tro at bare Hans menneskelige side står bak forsoningen? Hvem kan da være trygg på frelsen? Her krevdes både menneskelighet og guddommelighet.

For å sitere to av de fremste teologer etter reformasjonen: Martin Chemnitz (1522-1586) sier i sin bok, Kristi to naturer: "Den menneskelige natur etter fallet var gjenstand for Guds vrede og fordømmelse, derfor var det nødvendig at vår Mellommann gjorde dette godt igjen i menneskelig natur. – Uten guddomsnaturen ville ikke menneskenaturen være en tilstrekkelig løsesum for synden og Guds vrede, som er bunnløse onder". Johan Gerhard (1582-1637) sier det slik i sin Loci: Kristus måtte være Gud, "for at løsepengene for oss mennesker skulle være tilstrekkelig, og for å kunne bære den guddommelige vrede".

Gjenopprettelse ved korset og oppstandelsen

Et siste punkt jeg vil nevne, som er svært lite påaktet, har med gjenopprettelsen og legedommen som skjer ved Kristi kors og oppstandelse å gjøre. En legedom som både har skjedd, og er en stadig kilde. Allerede her erfarer vi troens legedom - det at vi stoler på Herren og Hans Ord - som gjenoppretter vårt sinn overfor Gud. Samtidig kan andre sider ved vårt indre også leges og gjøre oss "hele". Ikke automatisk og nødvendig, men for mange, i det minste som en begynnelse, skam.

Hva erfarte Kristus på korsveien? Angst, slag, spytt, mistenkliggjøring, misbruk, nakenhet, skam. Han gikk inn under mine synder, men også inn i de synder og smerter som er påført meg. Han bærer både våre synder og sårene fra andre! Gjorde seg ett med alt! Og ble dømt for alt! Tok på seg skylda for alt – også det gale og vonde som mennesker har gjort, sagt, forsømt og sviktet i forhold til meg.

Hør dette kjære leser: Din mors, fars, søsken, venners, kollegaers, læreres, kjærestes, ektefelles og kristnes synder, er på korset. Jesus ble dømt for alt det de gjorde mot deg, det de sa til deg, for all mobbing, trakkassering, misbruk. Syndene deres er staffet. Ja, i Kristus

har Herren endog dømt de som plaget og såret, fordomte og krenket deg! Også det som skjedde på bedehuset, i kirken og organisasjonen. Han står på din side i så måte. De som har såret deg, må be om tilgivelse, ellers vil dommen forfölge dem videre gjennom livet. Tenk over dette!

Andres synder mot deg er dømt, syndens makt er brutt. Den nedbrytende makt disse har hatt over deg er overvunnet! Liksom synden ikke lenger skal herske over deg, skal heller ikke konsekvensen av andres synder dominere over deg. Du kan reise deg og si i Jesu navn:

Jeg er ikke bare et offer. Kristus ble ofret for meg, og jeg er forenet med Ham. Selv sier jeg derfor til meg selv. Jeg er en ny Stein, en rettferdig Stein, en oppstanden Stein, en Edelstein. Ingen har rett til å trampe på meg! Kristus ble trakket på og trakket ned for at jeg skulle bygge på Ham, den Kostbare Stein. Og stå urokkelig i Ham! *“Ved Hans sår er dere blitt legt”* (1 Pet 2,24).

Lev ved korset! “Se, se, se og lev! Det er liv i å se på det Golgata kors, ja, just nu er det liv og for deg“.

Gleden som ventet

AV KJELL DAHLENE

“For å oppnå den gleden som ventet ham, led han tålmodig korset, uten å akte vanæren, og har nå satt seg på høyre side av Guds trone” (Heb 12,2).

Fra evighet hadde Jesus, Guds sønn, setet ved Faderens høyre hånd. Han var Faderens lyst og glede. Ordspråkene 8,30 uttrykker det i en poetisk, tilbakeskuende profeti. *“Jeg var hans glede dag etter dag ... jeg frydet meg alltid for hans åsyn”*. I skapelsens mylder av hendelser var han arkitekten. Alt blir skapt til hans ære og for å herliggjøre ham. Himmelten var full av glede og frys. Skaperverket uttrykker gleden i Gud. *“Alle morgenstjerner jublet”* (Job 38,7). *“Rop av jubel, dere himler! For Herren utfører sitt verk. Rop med frys, dere jordens dybder! Bryt ut i jubel, dere fjell, du skog og hvert tre i deg!”* (Jes 44,23). *“Juble, dere himler! Fryd deg, du jord! Dere fjell, bryt ut i frysdesang!”* (Jes 49,13).

Den sanne og ekte glede har sitt opphav i Gud. Himmelten er stedet hvor gleden rår i uendelighet, underlighet og hengivenhet, makt

og styrke. Englene som omkranser Guds trone, uttrykker en himmelsk glede (Luk 15,7).

I skaperverket

var mennesket kronen på verket. Det var skapt både til Guds ære og til samfunn med Gud. Jesus, den evige Sønn, spilte her en sentral rolle. Det var mennesket som stod hans hjerte nærmest.

“Jeg frydet meg på hele hans vide jord, og min lyst hadde jeg i menneskenes barn” (Ord 8,31).

Om vi skulle våge oss til å si noe som manglet i frysdesalene i himmelen, måtte det være mennesket, Guds utvalgte. *“I mennesker Guds velbehag”* (Luk 2,14). Skapelsens krone skulle berike himmelen ved å ha gleden sin i Jesus, herliggjøre ham og utøve en levende tilbedelse og hengivenhet, i berikelse og i et intimt samfunn mellom Sønnen og hans brud. Før skaperverket trådde fram med sin herlighet, var mennesket forutbestemt til å ha samfunn med Gud (Ef 1,4-5).

NB! Husk å melde adresseforandring når du flytter!

Stor var den sorg og smerte som trengte inn i himmelen da mennesket falt i synd.

Denne smerten uttrykker Hans Adolf Brorson slik:

Det var ham tungt å tenke på
at verden skulle under gå,
det skar ham i hans hjerte;
i slik en hjertens kjærlighet
han kom til oss på jorden ned
å lindre all vår smerte.

All himmelens herlighet kunne ikke veie opp tapet av mennesket. Derfor var Jesus villig til å forlate hele himmelens herlighet, gå inn under verdens frykteligste lidelser for å frelse fortapte mennesker (Fil 2,6-8).

Når vi går inn under Jesu lidelse, følger hans skritt under hån og spott, betrakter den behandling han fikk av ypperstestrestene og de eldste, og ikke minst torturen fra de romerske soldatene, kjenner en selv dyp indre smerte.

Men hva bar han gjennom alt dette?

Visst viste han en himmelsk tålmodighet i å utholde lidelse, en himmelsk lydighet mot det han hadde lovet, en himmelsk ydmykhet. Den viste han ved at han som hadde skapt alt, og oppholdt alt i himmel og på jord, lot seg fornedre på den mest grufulle og bestialske måte. Han bøyde seg selv under mennesket han hadde skapt, og lot all deres synd og forbannelse ramme ham slik han ble fullstendig dekket av både Guds og vår fordømmelse. Vi står i undring over hvor mye han var villig til å ofre for vår skyld.

Men når Skriften vil fortelle oss hva som holdt han oppe gjennom all denne forferdelige

lidelsen, forteller den oss at det var gleden.

Det var gleden som ventet

Kristus så lenger enn til den ildfulle lidelsen. Under korsets uutholdelige smerte kjente han gleden over hva som ventet. Etter vanhelligelsen og opplevelsen av forbannelsen, så han fram til forherligelsen. Her er Moses et forbilde (Heb 11,26).

Når vi er i mørke og den dypeste nød, er vi frarøvet alt. Kristus så lenger. Han visste hva som ventet ham etter korsfestelse, død og oppstandelse.

Han så fram til den herlighet som ventet

Denne gleden så han fram til i sin "ypperstestrestelige" bønn (Joh 17,4). Men det gjelder mer enn en gjenopprettelse. Framfor alt gjelder det hva han vant ved sin lidelse og død.

Det var en frelst menighet, kjøpt fri fra syndens, djevelens og dødens treldom.

"*Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod*" (Apg 20,28).

"*ved ham bli frelst fra vreden*" (Rom 5,9).

"*I ham har vi forløsningen ved hans blod, syndenes forlatelse, etter hans nådes rikdom*" (Ef 1,7).

"*og fant en evig forløsning*" (Heb 9,12).

"*for å hellige folket ved sitt eget blod*" (Heb 13,12).

Jeg synes jeg ser herlighetsskinnet i Jesu øyne når en synder omvender seg, og han får tilsi ham syndenes forlatelse og rennelsen ved hans blod. Da gleder han seg sammen med himmelens hærskarer.

INDIA-HJELP TIL JUNGELSKOLEN

*Kan noen hjelpe oss med en skole og et hospitale i
Anantagrir-jungelen? 1200 analfabete barn, 45 stammer.*

Takk for gaven på Vipps: 712.003.

Bank 3030.38.96194, sendes til: Jungel Aid BA India.

Ingrid/Steinar Handeland, Hovsheradvn 484, 4462 Hovsherad.

Og vi som har fått tatt imot denne rike frelsen, fryder oss over å få høre Kristus til. Ikke minst å få del i hans herlighet og oppleve den i dens fylde.

Gleden fullendes i himmelen

Å få del i frelsen og samfunnet med Jesus i denne verden er stort, men det er for lite å regne mot den herlighet som skal åpenbares i himmelen. Det gjelder den frelseste menighet og i enda høyere grad vår dyrebare Frelser.

Adolf Bjerkreim uttrykker dette i en sang jeg tar med litt av.

Her jeg ham elsket, men aldri ham så ,
lenget så ofte å skue ham få,
Når jeg da ser ham just slik som han er,
skal det bli herlig, ja herlig for meg.

Kor: Men det vil – herligst for ham.
Når ifra verden han meg har fått hjem,
det vil bli herligst, ja herligst for ham.

Her har jeg lest om hans herlighet stor –
hørt om det sted hvor i lyset han bor.
Da skal jeg skue hva blott jeg nå tror,
Det skal bli herlig, ja herlig for meg.

Hvilken glede fyller Jesus i herligheten?

Kristi menighet, resultatet av hans lidelse og død vil forherlige himmelen. Vi kan nok bli skuffet når vi ser oss omkring i denne verden og tenke: Kristi menighet kommer til å skjemme ut hele himmelen. Men Kristi frelsesverk har rensset den fullkommen og den er Kristi glede. Dette kan svakt illustreres med perlen som var et verdiløst sandkorn, men etter at den hadde vært gjenstand for muslingens lidelse og død og ble innkapslet i et strålende, vakkert perlemor, ble den til en nydelig perle.

Kristus omtaler menigheten som en del av sin herlighet. Derfor ber han Faderen om å bevare dem. Begrunnelsen er *“jeg er herliggjort i dem!”* (Joh 17,10). Legg også merke til Ef 1,6,12,14.

“For jeg er nidkjær for dere med Guds nidkjærhet. Jeg har jo forlovet dere med én

mann, for å fremstille en ren jomfru for Kristus” (2 Kor 11,2).

Kristus gleder seg til å vise fram menigheten i himmelen.

Englene maktet ikke å forstå Kristi hemmelighet om menigheten (1 Pet 1,12). Men når menigheten er berget til himmelen, blir det en presentasjonsdag. Kristus skal vise resultatet av sin frelsergjerning for himmelens makter og myndigheter. De skal være fulle av beundring ogprise Kristus og ære ham sammen med sin menighet, *“slik at han kunne stille menigheten fram for seg i herlighet, uten flekk eller rynke eller noe slikt, men at den kunne være hellig og ulastelig”* (Ef 5,27).

“Han som er mektig ... til å stille dere ulastelige fram for sin herlighet i fryd” (Jud 24; Kol 1,22).

Kristus vil presentere sin brud.

Ved å ta imot Kristus som vår frelser, ble vi trolovet med ham. *“Jeg har jo forlovet dere med én mann, for å fremstille en ren jomfru for Kristus”* (2 Kor 11,2). Nå lengter Kristus etter å vise fram bruden som han elsker så høyt, og betalt så dyr en pris for.

Salomos bryllup er et forbilde. Der heter det: *“Gå ut, dere Sions døtre, og se på kong Salomo med den kronen hans mor har kronet ham med på hans bryllupsdag, på hans hjertegledes dag!”* (Høys 3,11). Den dagen blir også Kristi “hjertegledesdag”.

Bruden skal stige ned på den nye jord som en brud som er pyntet for sin brudgom. Det er en stolt brudgom som viser fram bruden sin (Åp 21,2).

“Og som en brudgom gleder seg over sin brud, skal din Gud glede seg over deg” (Jes 62,5).

Brudgommen Jesus og menigheten, hans brud bindes sammen i den mest opphøyde glede.

Min elskede! Nå skal du ombytte din lengsel med lykke!

Og elskes i himmelske kår!

Via Dolorosa

AV FREDRIK WISLOFF

“Så tok de Jesus med seg, og han bar sitt kors, og gikk ut til det sted som kalles Hodeskallestedet, og på hebraisk Golgata” (Joh 19,17).

Jesus hadde vært iført sitt “kongeskrud”. Stridsmennene hadde satt det på ham for å vekke latter og hån. Pilatus hadde håpet det skulle vekke medynk; men jødene møtte ham med hat. De var ikke opplagt hverken til hånlatter eller til medynkstårer, deres hjerter var besatt av ett stort ønske: å få ham bort!

“Da overga Pilatus Jesus til deres vilje” (Luk 23,25). Nå fikk den onde vilje fritt løp. Nå var veien kort til korset.

Men først tar de av ham purpurkappen. På hans blodige rygg hadde tøyet nok klebet seg inn i sårene; men de river det opp, og ifører ham så hans egne klær. Og så legger de korsbjelken over hans skulder, og Jesus begynner sin tunge gang opp til Golgata.

Det var på dobbelt vis imot jødenes egen lov at han straks ble korsfestet: Det var dagen før en sabbat, og da hadde man ikke lov å utføre en dødsdom. Dessuten skulle det alltid gå en tid mellom dødsdommen og henrettelsen. Etter loven skulle Jesus nå ha vært fengslet, – og først etter påskens blitt korsfestet. Men jødenes hat har ikke tid til å vente. Dette lovbundne folk lar på ny lovene sove. Over hele Jesu forhør har det vært noe opphisset, forjaget. I løpet av én natt og av morgentimene har det vært holdt fem avhør. Vitner har man funnet i en hast, rådet var blitt sammenkalt uten varsel, dommen felt, og godkjennelse av dødsdommen tvunget igjennom uten å gi Pilatus tid til å utsette saken og undersøke den nærmere. – I sannhet hadde mørkets makter hatt hast for å få sin onde gjerning fullbyrdet denne forferdelige natten.

Også nå haster man. Lar loven hvile og driver Jesus straks opp til Golgata. Klokken er nå mellom åtte og ni om morgonen.

“Og han bar sitt kors”, står det (Joh 19,12).

Disse fem ord er uttalt i løpet av noen få sekunder. Men akk, hvilken evig kval det var for Jesus å gjennomlide dem! Hvert skritt han tok, var en smerte. Etter hans føtter så en merker av blod på stenene i Jerusalems gater. Det er Jesus som går sin dødsgang. Han går i sitt eget sørgetog og bærer sin egen “kiste”.

Det er som min stedfortreder og forsoner han bærer korset. Det som gjør hans kors så tungt, er min synd. Det som gjør hans smertes vei så pinefull, er min straff som her er lagt på ham. Den vei han her går fra Gabata til Golgata, er den vei som jeg evig skulle ha slept meg fram under byrden av min egen misgjerning. Når hans Via Dolorosa beskrives slik: *“og han bar sitt kors”*, så er hans kors egentlig mitt kors, for selv hadde han ikke noe kors fortjent.

Å hvor hvert hjerte burde smelte i takknemlighet ved å se hans smerte. Og hvor hver sjel burde juble i fryd ved synet av vår forsoner. Hvor burde vi ikke i ånden kysse hver plett hvor hans fot trådte. For når han har gått smertenes vei, så var det for å åpne oss vei inn i Paradis. Han har tatt straffen forat vi skulle gå fri. Han tok smerten for å gi oss legedom. Han tok korset for å gi oss saligheten.

Og nå er smertesveien gått til ende. Straffen er utstått og synden sonet. Jeg skal aldri lide straff for min synd, – så sant jeg finnes i Kristus. For meg står veien åpen like inn til himmelen, takket være hans smertes vei.

Å, min dyrebare stedfortreder, evig, evig takk!

Jesus ble såret og knust

AV OLAV HERMOD KYDLAND

“Men han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham, for at vi skulle ha fred, og ved hans sår har vi fått legedom” (Jes 53,5).

Dette er budskapet fra Den treenige Gud som har skapt universet og alt levende - og som også holder alt oppe ved sin kraft.

Da mennesket, Guds ypperste skapning, falt i synd måtte han bruke sin evige frelsesplan. Hans enbårne Sønn, Jesus Kristus, var villig å komme ned til jord og bli født av en jomfru i Davids by, Betlehem.

Jesus er sann Gud, født av Faderen i evighet og sant menneske, født av jomfru Maria i tidens

fylde. Jesus var uten synd, for Den Hellige Ånd kom over jomfru Maria slik at hun fødte Guds Sønn til jord.

Jesus forkynte, helbredet og vakte opp døde

Jesus forkynte at Guds rike var kommet nær, helbredet sjuke og vakte opp døde. Hans gjerninger var Guds gjerninger og hans ord var Guds ord. Derfor kunne alle som var av sannheten og ventet en Frelser fra oven, vite og erkjenne at han var Guds utvalgte tjener.

Men de fleste erkjente ikke Jesu enestående åpenbaring og gjerninger. Han ble i stedet anklaget for Guds bespottelse og dømt til

MIKKEL VIGILIUS

KAMPEN
KØNNET

“Til mann og kvinne skapte ham dem.”

(1 Mos 1,27)

I vår tid blir særlig den bibelske lære om de to kjønn angrepet.

Der er ikke bare to kjønn sies det, men mange, og vi kan fritt velge å veksle mellom de mange muligheter.

Våre barn skal ikke lære at de har et bestemt kjønn. De skal lære at de fritt kan velge kjønn. Transkjønnede skal støttes når de velger at annet kjønn enn det kroppen tilsier.

Hvordan skal vi som kristne forholde oss til disse tanker?

Boka “Kampen om kønnet” belyser denne nye kjønnsideologien fra et bibelsk, biologisk og sjælesørgerisk perspektiv.

Målet er å gi hjelp til å glede seg over Bibelens lære om de to kjønn.

Cand. theol. Mikkel Vigilius, som er lærer ved LMs Høyskole, er forfatter av heftet.

Boka koster kr 130 + porto.

Se bestillingsinfo nederst på s. 31.

døden ved korsfesting, den mest forsmadelige og vanærende måte å dø på. Han måtte gå Via Dolorosa, smertens vei, til Golgata, hodeskallestedet, hvor han ble korsfestet mellom to røvere.

Både før sin død på Golgata og mens han hang på korset, ble han torturert og spottet. Men det var ikke på grunn av sine egne overtrødelser og misgjerninger at han ble såret og knust, men på grunn menneskenes synder, dvs. for både jøders og hedningers synder.

Guds uendelige kjærlighet

Det er et mysterium for oss å reflektere over at Guds enbårne Sønn fikk en slik sadistisk behandling og død av verdens barn. Men Guds ord sier at det behaget Herren å knuse ham (Jes 53,10). Det finnes vel ikke større kjærlighetsgjerning fra Gud som viser hvor grenseløst høgt Gud elsker menneskeheden at han lot sin Sønn dø en synders død for å frelse oss, fortapte mennesker. For at ikke hele menneskeheden skulle gå fortapt, lot han Jesus dø en stedfortredende død for menneskeheden.

Syndens straff ble lagt på Jesus

Han bar all verdens synd, synd som var gjort av tidligere generasjoner, alle synder til milliarder av mennesker som lever i dag og syndene til alle

mennesker som kommer etter oss. Han tok på seg straffen, for syndens lønn er døden (se Rom 6,23!). Derfor døde han en stedfortredende død, for at ikke menneskeslekten skulle måtte dø en evig død uten håp om evig liv og salighet.

Gud være takk at straffen ble lagt på Jesus, ikke på oss, forat vi skulle ha fred. Følgelig ved å ta imot frelsen, fikk vi fred med Gud. For Gud er en hellig Gud som ikke tåler synd. Derfor måtte synden sones og straffes. Apostelen sier: *"Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud"* (2 Kor 5,21).

Mitt eneste håp er Golgata kors

Fredrik Wisløff skriver i sin bok "Med ham til Golgata" under 28, kapitel "Golgata": "All min synd blir til intet på Golgata. Mine byrder faller av der. Mine bekymringer blir grunnløse. Til Golgata viser jeg min anklager hen, – for der vet jeg han må tie. Til Golgata flyr jeg når mitt hjerte fordømmer meg, for han som døde der, er større enn mitt hjerte, og under hans kors blir jeg frikjent. Til Golgata tyr jeg når fristeren kommer, for dit opp tør han ikke følge meg. På Golgata legger jeg meg stille ned når jeg en dag kjenner døden nærmere seg, – for her på Hodeskallestedet vet jeg døden er beseiret, – ved hans død har jeg liv!"

"DA GUD GREP INN"

"18 personer forteller sine vitnesbyrd"

En bok av Ove Eikje

Boka koster kr 100 + porto.

Se annen kontaktinfo
bakerst i bladet (s 31).

Derfor istemmer Guds folk med sangeren og synger:

Mitt eneste håp det er Golgata kors,
et fristed for syndre på jord.
Hvor skulle jeg ellers fly hen med min nød,
og syndenes byrde så stor?

Ved frelsen kommer den botferdige synder i et nytt forhold til Gud, til seg selv, til universet og til medmennesker. For ved Frelserens sår har

vi fått legedom (se 1 Pet 2,24!). Et rett forhold til Gud bringer liv, helse og en ny virkelighetsforståelse.

Men noe enda større skjer når botferdige syndere tar imot frelsen i Jesus Kristus, da blir de Guds arvinger og Jesu Kristi medarvinger til det nye Jerusalem.

Guds arvinger er innskrevet i livets bok hos Lammet og skal i evigheten lang prisne ham som ble såret og knust for dem.

Jesus er oppstandelsen og livet!

AV HANS ERIK NISSEN

“Men nå er Kristus oppstått fra de døde og er blitt førstegrøden av dem som er sovnet inn”
(1 Kor 15,20)

Mange prøver å romantisere døden, men det de sier har ikke nevneverdig gjennomslags-kraft. Det er noe i oss som gjør oss redd i møte med døden. Den gjør slutt på et liv. Det er som en dør som lukkes for aldri å åpnes igjen. Slik oppleves døden.

Døden kom til oss sammen med synden. Fordi synden trengte igjennom til alle mennesker, gjorde døden det også. Ordet død har en fryktelig rekkevidde: åndelig død, legemlig død og til slutt det som Gud kaller den annen død, som er ildsjøen.

Jesus er den eneste som kan bryte dødslinjen. Uten ham er du lenket fast og uten mulighet til å bli reddet. Men å være i Jesus er å være den første som er født ut av døden. Det er å ha del i livets oppstandelse.

Gud oppreiste Jesus fra de døde. Jesus har brutt dødslinjen. Han er porten til det evige livet. Jesu oppstandelse har ikke bare en gjennomgripende betydning for ham selv. Den har det også for oss. Jesus sto opp som den første. Etter ham kommer alle dem som går i hans spor.

Jesus deler sin oppstandelse med deg. Den kraft som oppreiste ham, skal også oppreiße deg som tror på ham. Gjennom troen har du del i ham.

Din naturlige reaksjon overfor døden inneholder en sannhet. Ja, døden er enda mere forferdelig enn vi opplever den, for hver enkelt som lever uten Gud og uten håp i verden. Men hver den som kjenner ham som er oppstandelsen og livet, er døden en beseiret fiende. Dødens brodd er brutt av Seierherren. Han er den første som døden måtte slippe taket i til det evige livet.

Men han er ikke den siste. Etter ham følger en utellelig stor skare av frelseste mennesker. De er kledd i frelsens klær. De skal aldri mer dø, men leve og kunngjøre Herrens gjerninger.

Jesus er førstegrøden. Når du åpner ditt hjertetsdør for Jesus, da er det din oppstandelse du lukker inn. Den oppstandne Frelser er et levende løfte om hva som venter deg og alle dem som tror på ham. Han var det evige livs første frukt. Du er den neste.

(Oversatt fra dansk)

Hvordan Frelseren gleder seg over mennesket

AV HENRIC STAXÄNG

Jesu frelserkjærlighet er slik at han går etter mennesket som om han behøver det, selv om det er slik at det bare er mennesket som behøver ham. Han oppsøker oss, for han tar det første steget til vår omvendelse. Hans nådebesøk går hele tiden foran all vår søking etter ham. Om han ikke gjorde det, kunne intet menneske bli frelst. Av oss selv skulle vi hverken kunne eller ville omvende oss til Herren, som apostelen Paulus sier: “*Så beror det altså ikke på den som vil eller på den som løper, men på Gud, som viser miskunn*“ Rom 9,16. Men Herren Jesus kommer i sin barmhjertighet og søker oss slik som hyrden søker etter den bortkomne sauens som er på villspor. Han kommer til oss med sitt ord som er hans røst og middelet til vår frelse.

Tenk hvilken stor glede syndere gir sin Frelser, når de lar seg finne og søker ham som søker etter dem. “*Det er et troverdig ord, fullt verdt å motta: Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere, og blant dem er jeg den største*“ 1 Tim 1,15. Herren sparte seg ikke, da han led og døde for våre synder. Han kan si til deg: “*Du har bare trettet meg med dine synder, voldt meg møye med dine misgjerninger*“ Jes 43,24.

“Hadde Herren Jesus ikke først elsket deg, så hadde du fortsatt ligget nedsenket i syndens sovn, uten å kjenne din ugodelighet, uten å bry deg om din frelse. Hadde Herren Jesus ikke for sin kjærelighets skyld holdt deg våken, da hadde du straks kommet bort fra omvendelsens vei i den gamle likegyldigheten og syndelivet. Herren forlater deg aldri, om du forblir botferdig og stoler på hans løfter.“

(Henrik Fl. Ringius: “En kristelig undervisning om Kristi rike“.)

Lutherord

Om jeg skal få det rette utbytte av Bibelen, så

må jeg se til at jeg søker Kristus i Bibelen. Da finner jeg også det evige livet. Om jeg ikke finner og lærer å kjenne Kristus, så finner jeg hverken salighet eller evig liv. Da finner jeg bare døden, for det er fastslått i Guds råd, at “*det finnes ikke noe annet navn under himmelen, som vi kan bli frelst ved.*“ Apg 4,12.

Du duger til å frelses

Prosten Henric Schartau i Lund (død 1825) ble bedt om å besøke en kvinne som hadde myrdet sine ni barn. Da det led mot kveld, gikk Schartau til fengslet og spurte om å få slippe inn til fangen som snart skulle henrettes. Vakten svarte: “Det går ikke an å gå inn uten livvakt, for hun er så grusom, vred og hissig, at hun ikke tåler et eneste menneske.“ Schartau sa: “Jeg vil gå inn til henne alene. Åpne bare døren.“

Vakten åpnet og Schartau gikk med frimodige skritt inn i rommet, der hun satt på en stol med et grusomt og uhyggelig oppsyn. Han gikk rett fram til henne, så henne i øynene, og med kraftig røst sa han: “Er det du som har myrdet ni barn? Ja, du er stygg som djevelen og svart som helvetet, men likevel så duger du til å frelses! Og nå, farvel.“ Så gikk han sin vei. Dagen etter spurte fangen: “Hva var det for en prest som var her i går kveld? Er han her i byen? Jeg må få snakke med ham.“ Schartau ble igjen kallt til fengselet og kvinnens sa til ham: “Pastoren sa i går et ord som ennå ingen prest har sagt til meg. Pastoren sa at jeg fremdelse duger til å frelses, og det har aldri noen sagt til meg. Schartau svarte: “Ja, det sa jeg, og det står jeg for.“ Fangen sa: “Å, finnes det noen mulighet for at en slik som meg kan reddes? Jeg er alldelers håpløs, lik djevelen i ondskap og bitterhet. I løpet av noen dager skal jeg dø og tre inn i evigheten, der Guds rettferdighet og den forskrekkelige helvetesilden,

som aldri tar slutt, venter meg. Kan det finnes noen mulighet for at en som meg kan reddes?“ Nå ble det en samtale dem imellom som varte i flere timer. Kvinnen gjorde en bekjennelse om sitt tidligere liv og hvordan det hadde gått til da hun myrdet sine ni barn. Prosten talte så med henne om den store forløsningen gjennom Jesu død på korset for alle sine arme, fortapte og fordømte syndere og at ingen synd er så stor at

Jesu blod ikke har forsonet den. Hun fikk nåde til å tro livets ord om syndernes forlatelse og ble reddet for evigheten, ja, rykket ut som en brann av ilden. Sannelig, Gud gjorde et under med henne.

Det finnes nåde og frelse også for deg.

Hva sier Bibelen om aliyah?

AV JON OLAV ØSTERHUS

1. Innledning

“Aliyah“, (flertall “aliyot“) “ascension“ eller “stige opp“, brukes som en samlebetegnelse på når jødene vender tilbake fra diasporaen for å bo i Eretz Yisrael – Landet Israel. I parantes bemerket kan vi også notere oss at Kristi himmelfartsdag på engelsk heter “Ascension Day“ – og gir med andre ord uttrykk for noe av det samme.

De som gjennomfører en slik reise blir kalt for “olim“ – en betegnelse som ble brukt i Bibelen da Israels barn vendte tilbake fra Egypt (1 Mos 50,14 og 4 Mos 32,11) og senere – for de som vendte tilbake fra eksilet og fangenskapet i Babylon (Esra 2,1,59 og Neh 5-6). Dersom det er snakk om en mann blir han kalt for “oleh“, en kvinne er “olah“ – og olim er flertallsordet.

Generelt er det slik at Gud i gammeltestamentlig tid (men også fra tid til annen i nytestamentlig tid) formidlet sitt budskap gjennom profeter.

Amos 3,7: *“For Herren Herren gjør ikke noe uten at han har åpenbart sine skjulte råd for sine tjener, profetene“*. Bibelen forteller oss om det som skal skje i fremtiden før det skjer. Dette er noe av den guddommelige storheten. Og det er god grunn til å understreke at det på ingen måte er en politisk tilfeldighet at staten Israel i dag eksisterer. Det er p.g.a. Guds

løfter alene. Dog kan Gud bruke ulike politiske og historiske begivenheter, som for eksempel Holocaust av jødene under 2. verdenskrig – Gud bruker mange slags redskap for å oppfylle sin plan.

Jes 46,9-10: *“Kom i hu de første ting, fra evighet! Jeg er Gud, og ingen annen. Jeg er Gud, og det er ingen som jeg, jeg som fra begynnelsen forkynner alt det jeg vil, det gjør jeg.“*

Det er helt fundamentalt for Israels folk og land å holde fast på sitt ideologiske grunnlag – ref. for eksempel Ordspr 29,18: nær enden, og fra eldgamle tider det som ikke er skjedd. Det er jeg som sier: Mitt råd skal bli fullbyrdet. “Uten åpenbaring blir folket tøylesløst. Men lykkelig er den som holder loven“. Dette gjelder også ethvert annet land – inkludert Norge. Alt dette snakket om en flerkulturell ideologi kan høres forlokkende ut, men i det lange løp vil det føre til samfunnets undergang – vi må å ha en ideologisk fellesnevner. En såkalt rapper ved navn Zubay – han har 1 million følgere på X (tidligere Twitter) – skrev nylig at “Vesten er kjørt uten kristendommen – det blir som å fjerne fundamentet for et bygg samtidig som en forventer at bygget skal bli stående for alltid“. Verdens rikeste mann – Teslagrunnlegger Elon Musk svarte: “Du har nok rett“.

II. Er kallet til å gjennomføre aliyah sentralt i Bibelen?

Til det vil jeg svare et ubetinget ja! Av og til prøver jeg å lese i Bibelen med et bestemt siktemål for øyet – f.eks. dette om hva Skriften sier om aliyah. Det slår meg at dette sier Bibelen veldig mye om. Totalt finner vi omlag 700 løfter om at jødene skal hjem til Israel. Nesten alle bøkene i GT taler om dette – spesielt Mosebøkene, Jesaja, Jeremia og Esekiel.

Vi kan lese mye om de to hoved-aliyot som det står om i Bibelen – fra Egypt og Babylon. Men Bibelen sier selv at den aliyah som skjer i våre dager er et endå større under:

Jer 23,7-8: “Se, derfor skal dager komme, sier Herren, da en ikke mer skal si: Så sant Herren lever, han som førte Israels barn opp fra landet Egypt – men: Så sant Herren lever, som førte Israels hus og ætt og lot dem komme fra et land i nord og fra alle de landene jeg hadde drevet dem bort til! Og de skal bo i landet sitt “. Dette er så viktig for Jeremia at han skriver omtrent nøyaktig det samme i kap. 16,14-15. Jeg vil understreke ordet “se“. Dette skjer i vår tid! Profetien blir oppfylt rett fremfor øynene våre. Gud gjorde mange mektige under da Israelsfolket ble ført hjem fra Egypt. Men Bibelen sier selv at det som skjer i våre dager er større. 5 Mos 30,4: “Selv om dere er drevet bort til himmelmens ende, så skal Herren din Gud samle deg og hente deg der “. Tarje Norabeg sa en gang at den som ikke ser Guds finger i gjenopprettelsen av landet Israel, han må be om klarsyn. Det er kloke ord.

Alle jøder skal hjem – Jer 23,3:

– “Jeg vil selv samle resten av mine får fra alle de landene jeg har drevet dem bort til – – –.“ (Kfr. også lignelsen Jesus fortalte om Den bortkomne sauens – jeg tror Gud har lignende tanker rundt alle de av hans utvalgte folk som fremdeles ikke har gjennomført aliyah. Strekker vi bildet enda litt kan vi også finne aliyah-elementer i lignelsen om Den bortkomne sønnen).

Esek 39,28: “– For jeg har bortført dem til folkene, men igjen samlet dem til deres land, og jeg lar ikke noen av dem bli tilbake“.

Hvorfor er dette så viktig for Gud?

1. Det er Guds løfte.

Er det noe Gud er opptatt av gjennom hele Skriften og i historien så er det at hans løfter står fast. Det blir understreket gang etter gang og vi gjør vel i å minne hverandre om dette når det blåser som verst omkring oss. Her er det drøssevis av bibelhenvisninger – f.eks. Jer 31,35-37. Guds ord er til å stole på. Kfr. påskebudskapet og andre steder, hvor vi ofte møter ordene – “For at Skriften skulle oppfylles...“ før det skjedde ulike begivenheter.

2. For å forberede Jesu gjenkomst. Jer 23,5-6:

“Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil la det stå fram for David en rettferdig spire. Han skal regjere som konge og gå fram med visdom og gjøre rett og rettferdighet i landet. I hans dager skal Juda bli frelst, og Israel bo trygt. Dette er det navnet som han skal kalles med: Herren, vår rettferdighet “. Det er faktisk en del ortodokse jødiske grupper som mener at Messias vil lede dem til Israel når han kommer tilbake, derfor kan de bare ta det med ro der de nå bor. Andre grupperinger har nylig sagt: “Vi må flytte nå, fordi Messias vil komme ganske snart“.

3. For å gjøra en ny pakt med det jødiske folket. Esek 36,25-27.

4. For å fjerne all åndelig urenhet mellom hans folk. Esek 11,17-18 og Salme 106,47.

5. For å herliggjøre Guds navn. Esek 20,41; 36,23 og 39,25-29.

Se også Salme 27,4: “Én ting har jeg bedt Herren om, det søker jeg etter: At jeg må bo i Herrens hus alle mitt livs dager for å skue Herrens prakt og grunne i hans tempel“. 1 Krøn 16,35: “Frels oss, du vår frelses Gud! Samle oss og fri oss fra hedningene, så vi kan love

ditt hellige navn, og ha vår ære i åprise deg“. Jødene er faktisk ikke i sitt rette element før de lever sitt liv i Israel, og først da kommer Gudsdimensjonen i deres liv til sin fulle rett. For noen år siden stod det en artikkel i Jerusalem Post om det 11. budet (i tillegg til de 10 bud som Gud ga Israels-folket gjennom Moses). Det foreslalte 11. budet var: ”Alle jøder i diasporaen må gjennomføre aliyah“. Dette er i samsvar med Skriften. Dersom jødene i diasporaen ikke vender hjem til Israel, er det en stor risiko for at de blir assimilert mellom folkene der de bor – og således forsvinner som jøder.

6. For å gjøre Israel til et banner for folkeslagene – Jes 11,12.

Hva er et banner? Et klart merke som viser hvem eller hva vi vil fremme. Bibelen sier at jødene og Israel er et lys for folkeslagene (Jes 49,6) – det kommer bare til å bli mye sterkere i tiden som ligger fremfor oss, Rom. 11,26: ”Fra Sion skal befrieren komme“.

7. For å fremme forkynnelsen av evangeliet – Sak 2,14-16.

Jeg tar ikke med særlig mer om det 1. Exodus fra Egypt til Israel under ledelse av Moses og Josva. Men det er grunn til å minne om hvor mange de var – kanskje rundt 2-3 mill. som vandret rundt i ørkenen i 40 år. De ble en nasjon på kontinuerlig vandring, Gud hadde omsorg for dem på ulikt vis, selv om det på mange måter var en streng skole de måtte gjennom.

III. Hjemkomsten fra Babylon

Kallet fra den hedenske kong Kyros, kongen over Persia, i 538 f. Kr. – lød slik i Esra 1,3: ”Er det noen blant dere som hører til hans folk, må så hans Gud være med ham! Han kan dra opp til Jerusalem i Juda og bygge Herrens, Israels Guds hus! Han er den Gud som bor i Jerusalem“. Et tilsvarende budskap finner vi i 2 Krøn 36,23. Dette er det aller siste verset i den hebraiske Bibelen – og det har vært benyttet som et vekkerrop for aliyah mange steder.

Esra 1,1-3 og 6,22: Gud brukte kongene i

Babylon (”og vendte assyerkongens hjerte til dem，“) til å gjennomføre sine planer. Alle de 5,400 gull- og sølvkarene kom tilbake til Jerusalem. De ikke-jødiske yppet til strid også da det 2. tempelet og murene rundt Jerusalem skulle bygges opp igjen – les bøkene til Esra og Nehemja. Slik har det vært i alle år, og det er ingen tvil hos meg om at det er åndskrefter/åndskamp som arbeider her. Satan gjør alt han kan for at det skal gå Israel og jødene ille, slik at han kan forpurre Guds planer for dette landet og folket – og således Guds plan også for hedningefolkene. Dette må ikke skyves bort under teppet. Djevelen er omtalt 70 gonger i Luthers store katekisme, han har også en hær av demoner til sin disposisjon. Det er et faktum at Djevelen er en sentral aktør i åndskampen – både nasjoner, organisasjoner og enkeltmennesker lar seg bruke av den vonde.

Da jødene kom ut fra Irak tidlig på 1950-talet var kallet til dette bl.a. basert på et sitat fra Sak 2,11: ”Hør! Sion, berg deg unna, du som bor hos Babels datter!“ Dette kan i våre dager kanskje gjøres om til et kall rettet mot jødene i Amerika. Det er gitt ut flere bøker om dette bl.a. en av den hollandske pastoren Wim Verwoerd som heter ”Flee from Babylon“.

På mange måter kan vi si at det var aliyah som gjenskapte det jødiske herredømmet i Israel etter eksilet i Babylon. Da fikk også dette samfunnet noen av sine mest prominente åndelige lederer under den 2. tempelperioden. Disse bidro sterkt til at det jødiske nærværet i Israel ble sementert og tatt vare på gjennom alle de periodene som nå kom; den byzantinske, den arabiske, mamelukkperioden, det ottomanske riket – og aller mest reetableringen av staten Israel i moderne tid.

Men dette blir altfor ofte, som mye annet som angår jødene og Israel, tillagt lite vekt i forkynnelsen. Et eksempel kan være Jer 29,11 – ”For jeg vet de tanker jeg tenker om dere, sier Herren. Det er fredstanker og ikke tanker til ulykke. Jeg vil gi dere fremtid og håp“. Dette er trøsteord gitt til jødefolket da de var i eksil i Babylon. Dog kan det opplagt brukes

i andre sammenhenger også – men vi skal ha respekt for hvordan dette og andre tilsvarende ord (f.eks. de 10 bud og den aronittiske velsignelsen) opprinnelig ble gitt. Det er helt nødvendig å få den jødiske dimensjon sterkere inn i undervisning og forkynnelse. Hvis ikke blir det som når man begynner galt ved knapping av skjorten – da blir det galt uansett hvor mye man strever.

IV. Hvem var den første som gjennomførte aliyah – de første olim?

Abraham var den første som gjennomførte aliyah, han var den første oleh.

Hebr 11,8: “*Ved tro var Abraham lydig da han ble kalt, så han dro ut til det stedet han skulle få til arv. Og han dro av sted uten å vite hvor han skulle komme*“. Er det ikke fantastisk? Hvem av oss ville gjort det samme? Reist fra alt det gode vi hadde blitt vant med uten å ha peiling på hva eller hvor vi reiste til?

Abraham er en av Bibelens mest sentrale personer, en av de virkelig store trosheltene, men på ingen måte feilfri. Han er den jødiske personen fra GT som det oftest er vist til i NT – hele 30 ganger (Moses har 28 og David 19).

V. Metoder Herren benytter for å få sin vilje med sitt folk

Jer 16,16: “*Se, jeg sender bud etter mange fiskere, sier Herren, og de skal fiske dem.*

Deretter sender jeg bud etter mange jegere, og de skal jage dem bort fra hvert fjell og fra hver haug og fra bergkløftene.“

Kong Kyros var en fisker slik vi har sett. Hitler var helt klart en jeger, tilsvarende hele det nåværende iranske regimet og deres medsammensvorne. Likedan angrepet på World Trade Center 11.09.01, samt Putins meningsløse angrep på Ukraina. Vi må regne med at dette er eksempler på redskap Herren vil benytte for å frigjøre sitt folk i Amerika fra materialismens og annen ugadelighets favntak der borte. Den raskt økende antisemittismen over hele verden er også et jegerredskap.

Samtidig er jo ikke jødene på noen måte trygge i Israel heller – det har vi sett mange ganger og aller mest 7. oktober 2023 da terrororganisasjonen Hamas sammen med andre terrorgrupper gjennomførte et fryktelig terrorangrep sør i Israel som førte til at omlag 1200 jøder ble drept på bestialsk vis og ca. 250 menneske ble bortført som gisler inn i Gaza. Det er uforståelig at dette kunne skje, at ikke Israels dyktige etterretning fanget opp dette lenge før det skjedde. Kanskje det var en slags forblindelse fra Israels Gud? At de skulle stole mer på Han og mindre på seg selv? Det kan være Løven av Juda som brøler for å få sin vilje med sitt folk.

Hosea 11,10-11: “*De skal følge Herren. Han skal brøle som en løve. Ja, han skal brøle. Og bevende skal hans barn komme fra havet. Bevende skal de komme som en fugl fra Egypt, som en due fra Assurs land, og jeg vil la dem bo i sine hus, sier Herren.*“

En jødisk anekdote fra 1938 kan stå som et eksempel på hvor desperat situasjonen har vært historisk: I et reisebyrå i Wien spør en jøde etter Hitlers innmarsj i Østerrike om muligheten for å emmigrere. “Kvinnen bak skranken pekte med fingeren på en stor globus mens hun sa: “Det er stengt for utvandring til Palestina, den amerikanske kvoten er allerede oppbrukt, det er meget vanskelig å få visum til England. Kina, Paraguay, Uruguay og Brasil krever økonomiske garantier, og Polen tillater

“Normløst”

“Hvordan radikal kjønnsteori erobret Norge“

En bok av Kjell Skartveit

Boka koster kr 350 + porto.

Se annen kontaktinfo bakerst i bladet (s 31).

ikke en gang jøder å reise inn igjen“. Da hun hadde vært rundt hele globusen med fingeren sa hun: ”Det var alt“. Jøden pekte da resignert på den store globusen og spurte: ”De har ikke en annen globus?“

Israels første president Chaim Weizmann sa til Peelkommisjonen i 1936: ”For millioner av øst-europeiske jøder kunne verden betegnes som ”steder hvor de ikke kan være og steder hvor de ikke kan komme inn“. Løsningen ble illegal innvandring. De hadde ikke noe annet alternativ.

Weizmann sa også til USAs president Harry Truman i 1947: ”Vårt folk har valget mellom å etablere en stat eller bli utryddet“.

Jeg vil også minne om noe Golda Meir (tidligare statsminister i Israel) hvisket i øret til nåværende president i USA Joe Biden da han besøkte Israel rett før Yom-Kippurkrigen i 1973: ”Vi i Israel har et hemmelig våpen: Vi har ingen andre steder å dra“.

Heldigvis har jødene nå et sted de kan reise til – Israel! Selv om motstanden mot Israel og jødene som folk ser ut til å øke, er Guds løfter gitt i Den hellige skrift, urokkelige.

VI. Er det nødvendig at vi som kristne hedninger engasjerer oss i arbeidet for aliyah?

Ja, det er helt fundamentalt. En av de første ikkejødiske sionister (som senare ble jøde og står i Jesu åttetavle) er Rut. Hun gjennomførte aliyah, selv om hennes jødiske svigermor prøvde å overtale henne til å la det være. Men Rut stod fast på sin beslutning – Rut 1,16: ”Men Rut sa: Prøv ikke å overtale meg til å forlate deg og vende tilbake! For dit du går, vil jeg gå, og hvor du blir, der vil jeg bli. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud“. Måtte vi alle være med å fremelske en slik holdning hos oss for det som har med Israel å gjøre. Det er nok av dem som drar i motsatt retning.

Jeg har flere ganger vært på Holocaust-muséet – Yad Vashem – i Jerusalem. Det er alltid en sterk opplevelse. Jeg – gamle mannen – opplevde at jeg gikk rundt der og gråt. Jeg

kom blant annet over en uttalelse om jødene fra kirkefaderen Augustin der han sier: ”Slay them not, scatter them abroad“ – på norsk: ”Ikke drep dem, men spre dem rundt omkring i nasjonene“. Augustin kunne ikke ha lest Joel 3,6-7 med rett innsikt for her står jo at Gud vil holde rettergang med hedningefolkene, for Israels skyld, folket mitt og arven min, fordi de spredte dem mellom hedningefolkene og delte landet mitt. De som har bidratt til å spre jødene skal få sin straff av Gud selv.

Jes 49,22: ”*Så sier Herren Herren: Se, jeg vil løfte min hånd til hedningene og reise mitt banner for folkene. De skal komme med dine sønner ved barmen, og dine døtre skal de bære på skulderen*“.

Hvor viktig er det ikke på denne basis å engasjere seg i arbeidet for aliyah – å bidra til å føre folket hjem igjen! Det er faktisk en gudstjeneste. Les f. eks. Jes 66,20: ”Fra alle hedningefolkene skal de komme med alle deres brødre til matoffer for Herren, på hester, på vogner, i bærestoler, på muldyr og på raske kameler, og de skal føre dem opp på mitt hellige berg i Jerusalem, sier Herren, slik som Israels barn bærer matofferet irene kar til Herrens hus“.

Aliyah ligger sterkt på Guds hjerte. Det er to urvisere i Guds planer for endetiden – hedningemisjon og Israel. Vi gjør vel i å ha fokus på begge deler og unngå å havne i noen form for ekstremist-grøft, der det ene går helt og fullt på bekostning av det andre. Jesus sier i Luk 11,42: ”Dette skulle gjøres og det andre ikke lates u gjort“. Det går an å ha to tanker i hodet samtidig. Herren ser etter villige hjerter som vil gjøre en tjeneste for han.

2 Krøn 16,9 a : ”For Herrens øyne farer over hele jorden for kraftig å støtte dem som er helt med ham i sitt hjerte“.

Hva kan vi gjøre for å støtte dette arbeidet?

- **Forbønn.** Dette er det aller viktigste i alt arbeid som har med Gud å gjøre – 1 Tim 2,1ff: ”Fremfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk

for alle mennesker “. Bønn medfører mobilisering av de himmelske krefter til å fremme Guds gode verk. Hovedtema i våre bønner for jødene må være at Herren må legge ned en lengsel og et kall i hjertene til alle jøder som fortsatt bor i diasporaen om at de hører hjemme i Israel og må gjennomføra aliyah snarest mulig. Kfr. bønnen da paktens ark ble flyttet til teltet i Jerusalem i 1 Krøn 16,35: “Og si: Frels oss, du vår frelses Gud! Samle oss og fri oss fra hedningene, så vi kan love ditt hellige navn, og ha vår ære i åprise deg“.

Derfor er det så viktig for meg å være med i ei kristen organisasjon – Ebenezer Operation Exodus – for å fremme aliyah. Vi har etablert et internasjonalt bønnenettverk som regelmessig mottar bønneemne til støtte for dette arbeidet. For også dette er på mange vis et åndelig arbeid og da blir, som vi allerede har vært inne på, ulike åndelige krefter mobilisert – ikke bare de som kommer fra Israels Gud. Paulus skriver i Ef 6,12 om “ondskapens åndehær i himmelrommet“. Denne Satans hær er aktiv som aldri før for å hindre gjennomføringen av dette viktige arbeidet. Og sentralt i denne bønnetjenesten står også det å be for våre politiske og åndelige ledere – at de må få et klart syn på Israels og jødenes rolle i verden og slutte å motarbeide Gud, men heller bli hans medarbeidere – ikke motsatt. Det ligger bitre frukter og venter på alle disse som ikke vil godta Herrens ord om jødene og Israel – både som enkeltpersoner og som nasjoner. Forbannelsen i 1 Mos 12,3 blir til sagt “den som” – dvs. enkeltpersoner. Kfr. også Jes. 60,12: “For det folk og det rike som ikke vil tjene deg, skal gå til grunne, og folkeslag skal bli lagt øde“. Vi har en del historiske eksempler på dette, og det ligger enda flere og venter på sin dom i tiden som kommer. Israels tidligere utenriksminister Abba Eban har sagt: “Jo mer kristelig et samfunn var, jo verre var det å være jøde“. Dette sier mye om hvordan en del jøder historisk har blitt behandlet av representanter for kristne kirker.

• Undervisning i forsamlinger og menigheter

Vi må bidra til at denne viktige siden ved Guds ord blir løftet opp og frem. Det har lenge nok vært skjult og nedprioritet.

Praktisk hjelp

Tenk på hva som står i Rom 15,27: “*De har selv villet dette, og de står også i gjeld til dem. For har hedningene fått del i deres åndelige goder; da er de også skyldige til å tjene dem med de timelige*“. Det er mange jøder i diasporaen (og også i Israel) som er svært fattige. Det er vårt kall å hjelpe dem på ulikt vis – bl.a. økonomisk.

Trøst og oppmuntring

Jeg vil minne om Jes 40,1: “Trøst, trøst mitt folk! sier deres Gud. Tal vennlig til Jerusalem og rop til henne at hennes strid er endt, at hennes skyld er betalt, at hun av Herrens hånd har fått dobbelt for alle sine synder“. Jødene er stort sett kun vant med å få kritikk og bli beskyldt for både dette og hint. Det ser vi også nå nylig etter at Israel måtte svare på Hamas’ grusomme terrorangrep mot Israel 7. oktober 2023. La oss unngå å være med i dette hylekoret. Et sitat fra Henrik Ibsens “Peer Gynt“ passer godt på Israel: “Om jeg hamrer eller hamres, like fullt så skal det jamres“.

Det er et stort behov for en “wake-up call“, et vekkerrop, til alle de omlag 8 mill jøder som i dag lever i diasporaen. “Let my people go!“ Vi trenger å blåse i Shofaren både fysisk og åndelig. Det trengs også et vekkerrop mellom oss hedningekristne, slik at vi tar vår del av ansvaret for dette arbeidet som hviler så tungt på Guds hjerte – Jer 32,41: “*Jeg vil glede meg over dem og gjøre vel mot dem, og jeg vil plante dem i dette landet i trofasthet, av hele mitt hjerte og av hele min sjel*“.

Dette er det eneste stedet i Bibelen hvor det blir benyttet så sterke ord fra Gud om hva han ønsker skal skje. Er det ikke da naturlig at vi som vil ta Bibelen på alvor også finner vår plass i gjennomføringen av dette kallet?

Tenk at jeg fikk full pakke!

AV MARIT GUNDERSEN

Pappa var innlagt på sykehus, svak og sengeliggende. Han hadde endelig fått en diagnose, langt fremskreden kreft med dårlige prognoser.

Det var så trist! Jeg og mamma besøkte ham på sykehuset. Før vi gikk, delte vi noen ord fra Bibelen og ba ei kort bønn så forsiktig vi kunne for at vi ikke skulle irritere mannen i nabosenga. Var det noe som kunne trøste oss i en sånn situasjon, så var det Guds ord.

Neste gang var pappa alene på rommet. Han fortalte at romkameraten hadde spurta om vi kunne be for ham også, noe vi selvsagt ville. Jeg var innom hver dag, og en dag da mannen i nabosenga hørte at jeg kom på besøk, spurte han pappa om han kunne få lov til å snakke med meg. Det hang et forheng mellom sengene. Og jeg gikk for å høre hva han ville.

Mannen fortalte at han hadde fått en meget alvorlig diagnose med lite håp om å kunne leve lenge. Men dette var ikke det verste. Han var ingen kristen. Han kunne bare ikke dø slik

som han var, og han hadde det fryktelig tungt.

Han hadde vært der noen dager, gått rundt på sykehuset og lett etter et menneske han kunne snakke med. Han hadde funnet prestekontoret, men det var sommerstengt. Det hang et telefonnummer der. Det sto at han kunne ringe, men han kunne ikke tenke seg å snakke med en telefon. Han måtte snakke med et menneske! Men han fant ingen.

For meg var ikke dette noen enkel situasjon. Jeg var heller ikke frisk, jeg følte meg svak og konsentrasjonen var dårlig. Men jeg tenkte at nå fikk jeg bare høre hva mannen hadde å si og svare så godt jeg kunne. Det var ingen tid til å planlegge og ikke hadde jeg noen bibel med. Men midt i det hele hadde jeg en opplevelse av at dette ikke var min sak, men Guds.

Det var noen konkrete spørsmål om teologi og menighet som måtte ryddes av veien. Etterpå fikk vi snakke om det store: "For så har Gud elsket verden at han ga sin sønn den enbårne, for at hver den som tror på han ikke skal fortapes, men ha evigliv" (Joh 3, 16). Og

Godt tilbud

Bestill Bibelsk Tro for 2024.
I tillegg får du nr 5 og 6 av 2023.

Postboks 67, 4349 Bryne eller e-post:
btpost@bibelsk-tro.no

Sendes til:

Bibelsk Tro
Postboks 67
4349 Bryne

Betales: Se side 31

Navn: _____

Adr: _____

Kan også bestilles på Internett:
www.bibelsk-tro.no

jeg opplevde at Gud åpnet hans hjerte og at han begynte å tro på dette! For en glede!

Pappa, som var i samme rom, overhørte jo samtalen, og etterpå kommenterte han: Du svarte akkurat det samme som jeg på spørsmålene hans. For meg ble dette en nyttig lærdom. Jesus sier jo i en annen sammenheng: “*Vær da ikke bekymret for hvordan dere skal tale og hva dere skal si. For det skal bli gitt dere i samme stund hva dere skal si*” (Matt 10,19). Og Paulus skriver: “*Vær rede i tide og utide!*“ (2 Tim 4,2).

Jeg fikk spørsmål om jeg kunne gi ham nattverd, noe jeg ikke kunne. Men foreldrene mine kjente godt til en predikant. Han var villig til å komme på besøk til de to, midt i sommerferien sin. Og sykehuset la velvillig til rette for samtaler og samvær. De hadde samme sykdom, men nå også samme tro og håp om evig liv hos Jesus.

Med stor glede fortalte han igjen historien sin fra han ble syk og innlagt, hvordan han fortvilt lette etter noen å snakke med, hvordan Gud sendte ham en kristen romkamerat, at han fikk kristne venner, at han fikk salving og forbønn og at han fikk nattverd. “Tenk, jeg fikk en full pakke!”

Jeg fikk mulighet til å følge de to mennene i tida framover. Faren min fikk reise hjem, han fikk medisiner han skulle prøve, men de hadde ingen virkning. Han ble bare svakere og sykere.

Han døde etter tre måneder. Jeg fikk sitte hos ham den siste natta og så at han sovnet stille inn. Han døde i troen på Jesus.

Det var trist at han døde såpass ung, men sykdommen hans ble til redning for et annet menneske og det ga en stor glede midt i sorgen. Da seremonien i kirka var over og kista var senket i jorda, sto en stor flokk igjen på kirkegården og sang: “Vi skal møtes, vi skal møtes, vi som her har Jesus kjær! Aldri skiller, aldri skiller vi når Himlen nået er!”

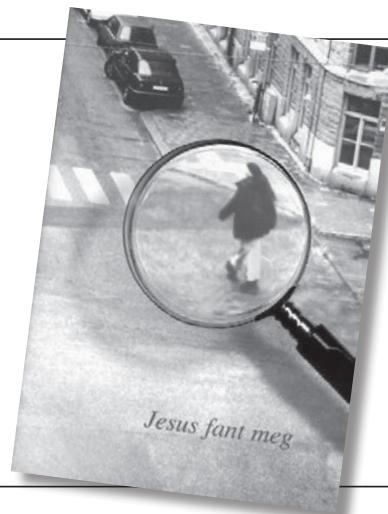
Jeg overhørte en kommentar etter minnesamværet: “Jeg har aldri vært i en sånn begravelse før,” underforstått: Jeg har aldri opplevd at noen kan ha sånn trøst i sorgen, og en slik tro på å få møtes igjen i evig glede. Det må være godt!

Romkameraten fikk også ei tid hjemme. Vi fikk holde kontakten og besøkte ham. Vi kunne dele gleden over å få være Guds barn. Det så ut til å gå veldig bra, men det varte ikke så lenge før kreften tok overhånd.

Etter fire måneder ringte han og ba om å få besøk. Det ble det siste. Han snakket om at han skulle dø og komme hjem til Jesus. Han viste meg hvilke sanger han ville ha i begravelsen sin. Og så fortalte han historien sin enda en gang, full av undring og takknemlighet – om hvordan han gikk og lette etter noen å snakke med og om hvordan Gud ordnet alt for han. Han avsluttet igjen med: “Tenk at jeg fikk en

Støttefond for evangelisk arbeid og misjon

Stiftelsen På Bibelens Grunn
v/Edvard Jekteberg
Persokrossen 3
4346 Hafrsfjord
Bankkontonr. 3201.59.73713
Vipps: 538699 mrk. Støttefondet

full pakke!“ ... før han tilføyde: “Dette skulle vært kjent!“

Og siden han ikke lenger kan fortelle, kan jeg gjøre det.

Marit Gundersen er administrasjonsleder ved Fjellheim Bibelskole i Tromsø.

Heftet: "Når han kommer"

Heftet “Når han kommer“ ble utgitt i 1971 på norsk. Originalens tittel er: “När han kommer“. Det er den svenske teolog og bibeloversetter David Hedegård (1891 – 1971) som har skrevet det.

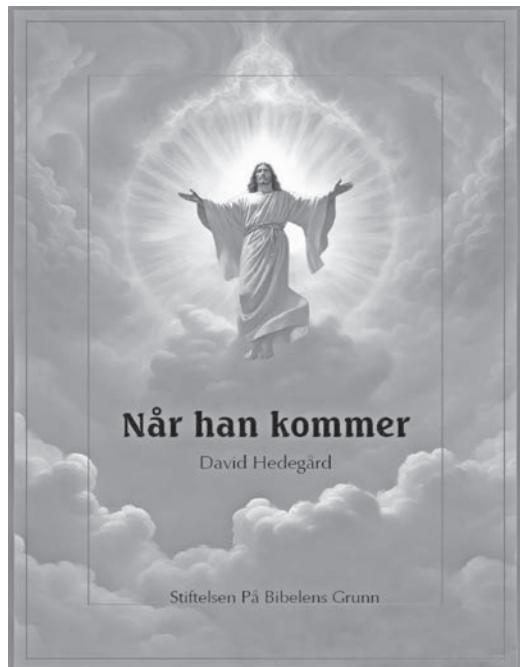
Det er kommet på norsk i serien Lundes småskrifter hvor Lunde og Co's Forlag har copyright.

Stiftelsen På Bibelens Grunn har nå fått tillatelse fra forlagshuset Lunde A/S til å trykke opp heftet på nytt.

I dette heftet tar David Hedegård for seg forskjellige og aktuelle tema angående utviklingen i naturliv, samfunnsliv og i kirken. Heftet er gratis, men Stiftelsen På Bibelens Grunn er takknemlig for gaver til sitt arbeid.

Heftet kan bestilles hos Bibelsk Tros kassettjeneste. Se kontaktinfo side 31.

Ved sending via post betales porto av mottaker!

Bibelsamling på Audnastrand 2024

**Velkommen til bibelsamling på Audnastrand leirsted
29.07. - 02.08.2024!**

**Talere: Per Bergene Holm og Elias Østerhus
Program kommer i Bibelsk Tro nr. 3/2024**

**Info/påmelding:
e-mail: btpost@bibelsk-tro.no
eller Jarle Goa, mobil: 48008507**

Medarbeidere og skribenter i dette nummeret:

Fredrik Wisløff [1904-1986]

Cand. theol, 1928. Lærer, prest, reisepredikant og forfatter.

Gunnar Holth

Født 1946 i Råde. Kristelig Gymnasium 1963-66. Oslo off. lærerskole 1966-69. Kristendom grunnfag ved NLA 1969-70. Lærer/husfar ved Fjellhaug skoler og studentheim 1970-73. Lærer. Medlem av NLMs hovedstyre 1976-82. Fritidsforkynner.

Hans Erik Nissen [1938-2016]

Cand.theol. ved København Universitet 1965. Sogneprest i København 1966-70. Forstander ved Luthersk Missionsforenings Højskole, Hillerød, fra 1970-2003.

Henric Staxäng

Født i Lund i Sverige i 1958. Prest i Den

svenske kirke 1984-95. Fra 1996 pastor i Evangelisk Luthersk Samling (tidligere Lutherska Bibelstudiestiftelsen).

Karl Martin Martiniussen [1890-1965]

Biskop i Stavanger 1949-60. Forfatter.

Kjell Dahlene

Født 1944 i Porsgrunn. Har vært forkynner, ungdomsarbeider, områdesekreter og bysekretær. Lærer/rektor ved Fjellheim bibelskole 1984-87 og 1994-95. Nå fritidsforkynner.

Jon Olav Østhush

Født på Fogn (Finnøy kommune) i 1953. Siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i 1979. Ledende stilling i et internasjonalt oljeserviceselskap.

Marit Gundersen

Født i 1959 i Alta kommune.

Utdannet lærer.

Arbeider som lærer ved voksenopplæring (av ukrainske flyktninger)

Stein I. Solberg

Født 1952 i Halden. Utdannet ved Menighetsfakultet. Forkynner i Indremisjonsselskapet fra 1981 til 1997. Ordinert 1988. Distriktsprest, senere vikarprest i Halden (1999 -2002). Fra 2002 ansatt i Stiftelsen "Levende Steiner". Er primært forkynner fortsatt. Samtidig leder for Living Waters i Norge (siden 1997). Er forfatter og sjælesørger. Er med i et nettverk om vekkelsesforkynnelsen. Medlem av Norsk Bibels råd.

Eivind Andersen [1905-1994]

Cand. theol. 1931. Lærer og rektor ved Fjellhaug skoler i ca 45 år.

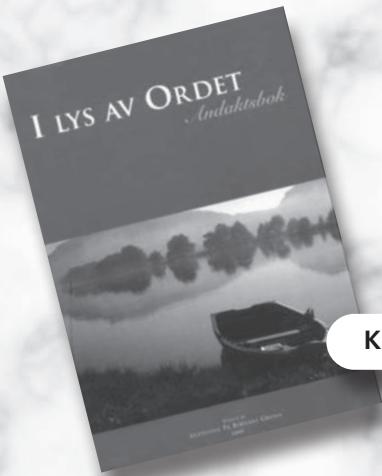

**M
Ø
T
E
R**

Bibelsk Tro – Skjæveland

Dag	Dato	Kl.	Taler/møte	
Søndag	10. mars	11.00	Dagfinn Natland	
Søndag	17. mars	11.00	Terje Thorsen	
Palmes	24. mars	11.00	Erik Nordbø	Nattverd
Langfred	29. mars	11.00	Endre Østerhus	
1. Påske	31. mars	11.00	Steinar Handeland	
Onsdag	03. april	19.30	Bibelgruppe	
Søndag	07. april	11.00	Axel Saxe	
Søndag	14. april	11.00	Eivind Gjerde	
Søndag	21. april	11.00	John Peder Samdal	
Søndag	28. april	11.00	Roy Throndsen	
Søndag	05. mai	11.00	Jakob Trodahl.	
Søndag	12. mai	11.00	Terje Thorsen	Nattverd

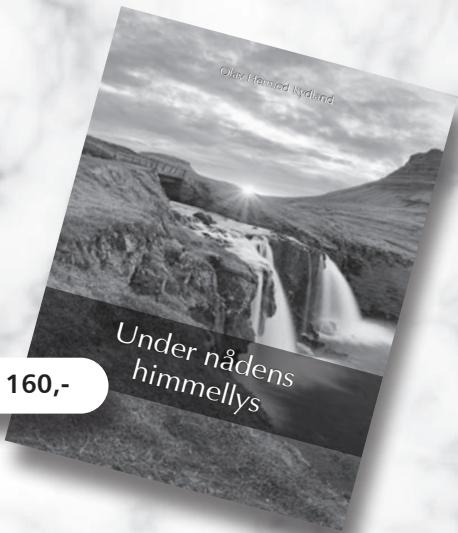
Et lite utvalg fra vårt utsalg:

I lys av Ordet

Andaktsbok
Flere forfattere

Kr 100,-

Olav Hermod Kydland
Under nådens
himmellys

Kr 160,-

Jesu kjærighet

CD med sang av ungdomskoret Gledesbud
fra Namsos. Utgitt på Basunen forlag.

Kr 200,-

Porto kommer i tillegg til
de ulike priser på
bøker og CD-er!

Bibelsk Tros kassettjeneste
Postboks 116, 4311 Hommersåk
E-post: olstokka@frisurf.no

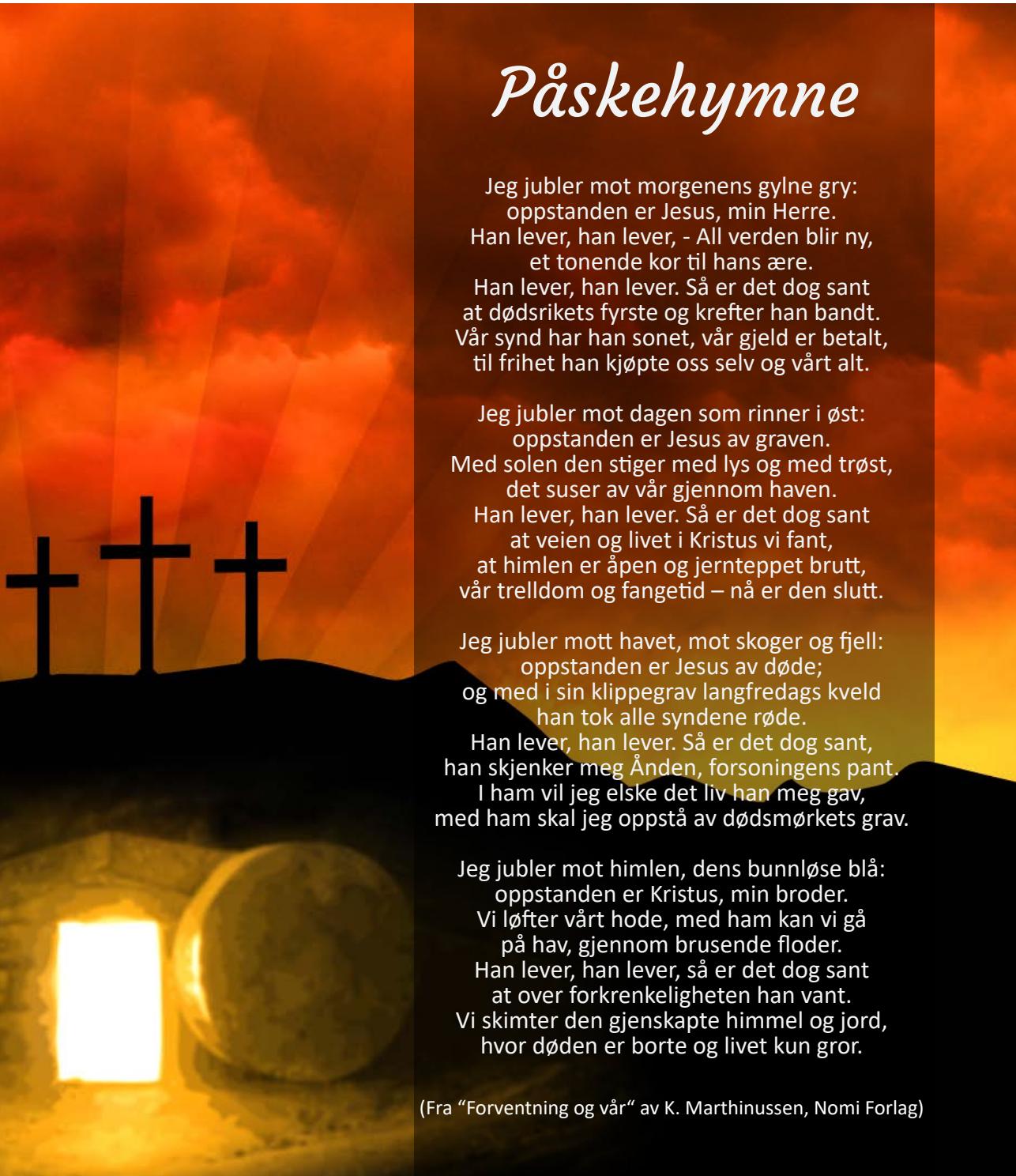
Bankgironummer: 3290.07.77786

Det er enkelt å bestille via våre nettsider:

www.bibelsk-tro.no

Artikler, taler, litteratur og musikk

Påskehymne

Jeg jubler mot morgenens gylne gry:
oppstanden er Jesus, min Herre.
Han lever, han lever, - All verden blir ny,
et tonende kor til hans ære.
Han lever, han lever. Så er det dog sant
at dødsrikets fyrste og krefter han bandt.
Vår synd har han sonet, vår gjeld er betalt,
til frihet han kjøpte oss selv og vårt alt.

Jeg jubler mot dagen som rinner i øst:
oppstanden er Jesus av graven.
Med solen den stiger med lys og med trøst,
det suser av vår gjennom haven.
Han lever, han lever. Så er det dog sant
at veien og livet i Kristus vi fant,
at himlen er åpen og jernteppet brutt,
vår treldom og fangetid – nå er den slutt.

Jeg jubler mott havet, mot skoger og fjell:
oppstanden er Jesus av døde;
og med i sin klippegrav langfredags kveld
han tok alle syndene røde.
Han lever, han lever. Så er det dog sant,
han skjenker meg Ånden, forsoningens pant.
I ham vil jeg elske det liv han meg gav,
med ham skal jeg oppstå av dødsmørkets grav.

Jeg jubler mot himlen, dens bunnløse blå:
oppstanden er Kristus, min broder.
Vi løfter vårt hode, med ham kan vi gå
på hav, gjennom brusende floder.
Han lever, han lever, så er det dog sant
at over forkrenkeligheten han vant.
Vi skimter den gjenskapte himmel og jord,
hvor døden er borte og livet kun gror.